

ಸೋಮವಾರ, ೨೮ನೇ ಜುಲೈ, ೧೯೪೭

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯು ನವದೇಹಲಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು.

ಕಳಕಂಡ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ದಾಖಲೆ ಮಾಡಲ್ಪರ ತಮ್ಮ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.

೧. ಪಂಡಿತ್ ಚತುಭುಜ್ ಪಾಠಕ್ (ಕೇಂದ್ರೀಯ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮಾಜ)

೨. ಮೇಜರ್ ಮಹಾರಾಜ್ ಕುಮಾರ್ ಮಹೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್ (ಕೇಂದ್ರೀಯ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮಾಜ)

೩. ಸರ್ ಜ್ಯಾಲಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ)

ಸಂಚಾಲಕ ಸಮಿತಿಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಬುನಾವಣೆ

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಂಚಾಲಕ ಸಮಿತಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬುನಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮನೋಹರ ನಲವಾಡೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಸುರೇಶ್ ಚಂದ್ರ ಮಜುಮಾದಾರ್ ಅವರಿವೆರ ನಾಮಪತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿ, ಇಬ್ಬರೂ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಘೋಷಿಸಲು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವೀಗ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂವಿಧಾನ ವರದಿಯ ವಿಂಡಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ. ತಡೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಂಡ ಲ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಇಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ನನ್ನದೊಂದು ಮಟ್ಟ ಕೋರಿಕೆ. ನಾನು ಕೋರಬಹುದೆ? ಈ ಮಹಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೋವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ವಜದ ವಿಶರಣೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಅವರು ಅದನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಹಿಹಾಸಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸವಾನುಮತದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಯೋಗ್ಯ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬೃಹನ್ಮೂಲನ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯದ ಸಂದರ್ಭ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಇದು ತುಸು ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಥ ವಿಷಯ. ಸಂಚಾಲಕ ಸಮಿತಿಯೋದನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅನಂತರ ನಾನು ಘೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ತಾಜಪುರ್ ಹೆಸೇನ್ (ಬಿಹಾರ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೊದಲನೇ ತಾರೀಖಿ ಮುಗಿಯುವುದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಹುದೆ? ಈ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳ ಮುಂಗಡ ಬುಕಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನು ಈ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಖಂಡಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಇಗನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಖಂಡಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮುಗಿಸಬಹುದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದು. ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಇಗನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕಂಬ ಕಾತರ ನನಗೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ರಜಿಸ್ಟರಿ ಮರಳಬಹುದು. ಅವರು ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಅನಂತರ ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಪರದಿಗಳನ್ನೂ, ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನನಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸಲಹೆಯಂತೆ ನಾವು ಇಗನೇ ದಿನಾಂಕ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ನೆನಿಂಬಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಚಚ್ಚೆಯನ್ನು ದಾಖಲೆಯಿಂದಲೂ ಸುಸಂಗತವಾಗಿರುವಂತೆಯೂ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಿ ಈ ಪರದಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಇಗನೊಳಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಉದ್ದೇಶ ನೆರವೇರಲು ನಮಗಿನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ತಾಜಪುರ್ ಹೆಸೇನ್ : ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬಹುದೆ? ನಾವು ಮುಂಗಡ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳ ಬುಕಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಲೀ ಆಗದಿರಲಿ ಇಗನೆಂದು ಸದನ ಮುಗಿಯುವುದೆ? ಕೆಲಸ ಮೂರ್ಕಿಗೊಳ್ಳಲಿ ಬಿಡಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವುದು ಉಚಿತ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ನನಗೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಇಗನೇ ತಾರೀಖಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಕೊನೆಯ ದಿನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಇ ಮತ್ತು ಲನೇ ಖಂಡವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿದ್ದೇವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಪರಿಸೀಲಿಸೋಣವೇ?

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿ ಚಚ್ಚೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಲ-ಎ ಖಂಡವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಲನೇ ಖಂಡವನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಲ-ಎ ಖಂಡವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ ನಾನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

“ಈ ಖಂಡದ ಅನಂತರ ಕೆಳಕಂಡ ಹೊಸ ಖಂಡವನ್ನು ಒಳ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

‘ಲ-ಎ (೧) ಒಕ್ಕೂಟದ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅದರೊಡನೆ ವಿಲೀನವಾಗುವ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯದೊಡನೆ ಒಡಂಬಡಿಸಿ (ಪರಂತು), ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳುವ ರಾಜ್ಯದ ನಡವಳಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಉಪಭಂಧಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು.

(೨) ಒಕ್ಕೂಟದೊಡನೆ ವಿಲೀನವಾಗದ ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯದೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಡಂಬಡಿಕೆ, ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಸತ್ತಿನ ವಿಧೇತಿ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಅದರಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೩. ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೋಳಿಗೆ ಪ್ರಾಂತೀಯೇ ಸಂವಿಧಾನದ ಉನ್ನೇ ಖಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ನಡುವಳಿ ಒಪ್ಪಂದದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗುವುದಾದರೆ ಎರಡನೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಹಿಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

೪. ಉನ್ನೇ ಉಪಖಂಡದ ಉಪಖಂಡಗಳ ರೀತ್ಯಾ ಒಂದು ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಂಡರೆ ಒಕ್ಕೂಟವು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಬಧಿವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ಶಾಸಕಾಂಗ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಲನೆಗೆ ತರಬಹುದು.”

ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಖಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಹೇಳಬಹುದು. ಖಂಡ ಉ-ಎಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ.ಮ್ಯಾ. ಗುಪ್ತೇ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ ಒಂದು ಶಾಬ್ದಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ:
“ಎಂ.ಎ.ಎಂ.ಎಂ. ಮೂರಕ ಪಟ್ಟಿ ಇರ ಇನ್ನೇ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಉ-ಎ ಖಂಡದ ಇನ್ನೇ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಎರಡನೆಯ’ ಎಂಬ ಪದಗಳ ಅನಂತರ ಒಕ್ಕೂಟದೊಡನೆ ಆಗಿರುವ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ’ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.”

ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ : ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವರೆ?

[ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲ್ಲಿ]

ನಾನೀಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

“ಎಂ.ಎ.ಎಂ.ಎಂ. ಮೂರಕ ಪಟ್ಟಿ ಇರ ಇನ್ನೇ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಉ-ಎ ಖಂಡದ ಇನ್ನೇ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಎರಡನೆಯ’ ಎಂಬ ಪದಗಳ ಅನಂತರ ಮಹಾ ‘ಒಕ್ಕೂಟದೊಡನೆ ಆಗಿರುವ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ’ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಖಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉ-ಎ ಖಂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ನಾವು ಇನ್ನೇ ಖಂಡವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಖಂಡ – ೧೦

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಸೆಹರು (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ ಇದೊಂದು ಬಹಳ ಸರಳ ಖಂಡ

“ಇಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿ ಇರಬೇಕು.”

ನಾನಿದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನನಗೆ ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೆಸು ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪಾಕೋ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದೂರ್.

ಹಾಬಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಸತ್ತಾರ್ ಹಾಬಿ ಇಷಾಖ್ ಸೇಲ್ (ಮದರಾಸ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್‌) : ಅವರು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಒಂದಿಭ್ರಂತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಅಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹಿಬ್ ಬೇಹಾದುರ್ರೋ:
ಹಾಚಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಸತ್ತಾರ್ ಹಾಚಿ ಇಪಾಶ್ ಸೇತ್ : ಇಬ್ಬರೂ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ನನಗೆ ಅದನ್ನು
ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು.
ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ತಾವು ಮಂಡಿಸಲು
ಬಯಸುತ್ತಿರಾ?

ହାଜି ଅବ୍ଦୁଲ୍ ସତ୍ତାର୍ ହାଜି ଜୀପାତ୍ର ଶେରା : ନାମ ମୁଠିଚନ୍ତେନ.
 “ଗଠନୀ ବିଂଦକ୍ଷେ କେଳକଂଦିଂତ ପ୍ରୁତିଯୋଜିନେବେଳୁ:
 ‘୧୦. ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଭ୍ୟାଦ, ଒ଣଟି ପାରିଷକେଣ୍ଟ ମୁତଦ ଏଥାନଦିଲ୍ଲି ଅନୁପାତୀ ପ୍ରାତିନିଧିଦ ପଦ୍ଧତିଯିଲ୍ଲି
 ଜୁନାଯିତରାଦ ସଜିପର ମୁଂଡ଼ାଳୀରବେଳୁ; ମୁତ୍ତୁ ସଜିପ ମୁଂଡ଼ା ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଭ୍ୟେ ବଢ଼ିପାରିବେଳୁ.’”
 ମାନ୍ଦେ, ଇଦନ୍ମୁ କୁରିତ ଏହି ଭାଷଣିଦ ଅଗ୍ରୟବିଲ୍ଲପେଂଦ୍ରୀଶୁକ୍ର ତିଦ୍ଦୁପଦି ଅତ୍ୟଂତ ସରଳପାଦୁମ.
 ସପ୍ତବାଦୁମ ମୁତ୍ତୁ ଇଦନ୍ମୁ ସଦନ ଅଂଗୀରିମୁଖୁଦେଂଦ ନନ୍ଦିତେନେ. ନାମ ମୁଂଡ଼ିଶୁତେନ.
 (୨୦୩ ରିଂଦ ଟିକନେ ସଂଖ୍ୟେ ତିଦ୍ଦୁପଦିଗଳନ୍ମୁ ମୁଂଡ଼ିଶଲାଗଲିଲ୍ଲ.)

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಪಾಟಸ್ಕರ್‌ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಈ ವಿಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುವ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಮಷ್ಟಿ ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗಲೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಅವರು ಮಂರಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ವಮಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು (ಸಂ. ೨೧೮) ಮಂಡಿಸಲು ನಾನು ಉದ್ದೇಶಿಸ್ತು.

ವಂಡಿತ್ ಶಾಕರ್ದಾಸ್ ಭಾಗೇವ (ಮೂರ್ವ ಪರಂಜಾಬ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : *[ಸನ್ನಾನ್ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸಲಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೀಗಿದೆ.

“ಇನ್ನೆ ಖಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:
 ‘ಪ್ರಥಾನಿಯವರು ಇತರ ಸಚಿವರನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಸಚಿವ ಮಾಡಣ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ
 ಹೊಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಜಂಟಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು’.”
 ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಫಿಸಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಗಳ
 ನಿಷಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.
 ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ
 ಸಂಸಾಹನದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
 ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ್ತ
 ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಾಫಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ
 ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮವೆಂದರೆ ಪ್ರಥಾನಿಯವರು ಇಡೀ ಆಡಳಿತದ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾಗಿರಬೇಕು.
 ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಕೇವಲ ಸಂವಿಧಾನದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರಬೇಕು.
 ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರ ನೀಡಬಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ
 ಆ ಕ್ರಮ ಅವರ ಸಚಿವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ. ಇದಕ್ಕೆ
 ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದೆ. ಇದು ಕಾಯಾಂಗ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ;
 ಜನತೆಯ ಒಳಿತಿಗೂ, ಕ್ಷೇಮಕ್ಷೇತ್ರ ಸಾಧಕವಾಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಹನದ ರಾಷ್ಟ್ರಕರ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು
 ಕೈಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಸಮಿತಿ ಅವಾರ ಮೂರ್ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಪಕ್ವಾದ ಪರ್ಯಾಯಲೋಚನಾ

ಪ್ರಜ್ಞಯನ್ನ ತೋಡಗಿಸಿದೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸದನವು ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಶೈದ್ಯಪಡಿಗೆ ಬದ್ದವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರೂ ಪ್ರಥಾನಿಯವರ ದನಿಗೆ ಪರಮಾಧಿಕಾರವಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಕೇವಲ ಮಾರ್ಡನಿಗೂಡಿಸುವರೆಂಬುದನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನಿಯವರ ದನಿ ಅಡಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಥಾನಿಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪುಟ ಸದಸ್ಯರನು, ಆಯ್ದೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಾಷಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಬದ್ದವಾಗಿರಬೇಕು.

ನಾನಿದನ್ನು ಮತ್ತೇನೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ ಇವು ಮೂರೂ ಮೂಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಪ್ರಚಾರಪ್ರಯೋಜನ ನಿಯಮಗಳನ್ನಾರ್ಥಿಸಿವೆ; ಆದುದರಿಂದ ಸದನದಿಂದ ಇವು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.]*

ಶಾಭಿ ಸೈಯದ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ (ಸಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಸನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನ ತಿಳ್ಳುವಡಿ ಹೀಗಿದೆ:

ದ ರಂನೇ ಖಿಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗೆ ಸಂಸ್ತಿನ ಹೊರಗಿರಬೇಕು; ಅಥಾವ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅದನ್ನು ವಚಾ ಮಾಡಲಾಗದು; ಭೈಪ್ರಾಚಾರ ಅಥವಾ ದೇಶದ್ವೈಹದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಯ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ ಸಂಪುಟ ಅಥವಾ ಸಂಪಟಿಗಳ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ವಚಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂಟಿ ವರ್ಗವರ್ಣೀಯ ಮತದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀ ಸದನದಿಂದ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು. ಇತರ ಸಂಪುಟ ಸಚಿವರು ಒಂಟಿ ವರ್ಗವರ್ಣೀಯವಲ್ಲದ ಮತದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಜಚೆ ನಡೆಯಿಲು. ನಾವು ಕೇಂದ್ರದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬದ್ದರಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಸರ್ಕಾರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಪುರಸಭೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಖಿರಿ ಅಧಿನಿಯಮದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿ ವಿಘಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ನಿರ್ವೇದನೆ. ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಬಿಕ್ಷಣಿಪ್ಪ ಏಪ್ರಾಣಿರುವದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದಿರಿ. ಇದು ಜನರ ಪ್ರತಿಭಾಗ ಶೋಭೆ ತರುವಂತಹುದ್ದಳು. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರ್ಬೆಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಯಶಸ್ವಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಂಕಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೋರಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳ ನಡುವಣ ತಾಕಲಾಟಿ ಬಗೆಹರಿದಿತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗಾಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ, ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗ್ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೆಟ್‌ನಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಂಕಿ ನಿರ್ಗಮಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಜನತೆಯ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಾಣೆಯಾಗಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜಗಳ ಸರವಾಲೆಯೇ ಮಟ್ಟಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ್ಯನಿಸ್ತರು, ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು, ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗ್ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕರಿರುವರು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಕಂಡ ಭಾರಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ವರ್ಗವನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕರಿರುವರು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಕಂಡಂತೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾರ್ಯ ವೈಶಿಲಿಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಭೂಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಕಂಡಂತೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾರ್ಯ ವೈಶಿಲಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣನ್ನು ಕಡೆಗೆಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಗಣ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಣವನ್ನು ಕಡೆಗೆಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಗಣ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು; ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಗರ ಪರ ತೋರಿಸುವ ಪಕ್ಷಪಾತೆ, ಸ್ವಜನ ಹಿತಾಸ್ತಕೆಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿತು. ಸಚಿವರು, ಜನಸೇವೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಸಚಿವನಾದವನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಧೀಯ ಸೇವಕನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ;

ಬದಲಾಗಿ, ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವವರ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದೇ ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಂದೆ ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನ್ನ ನಿವೇದನೆ. ಭಾರತ ತನೊಲುವಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಗುರಿ ತಲುಪುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲಹಣ್ಡಿದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಳಿತೀರುವುದೇನು—ದೊಂಬಿ, ಹತ್ಯೆ, ಲಾಟಿ; ಇದು ಯಾಕೆ? ಒಂದು ದುರುಳ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಚಿವರು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಈ ಯಾಕೆ? ಒಂದು ದುರುಳ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಚಿವರು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಿರುವುದೇ ಕಾರಣ. ಈ ಯಾಕೆ? ಒಂದು ದುರುಳ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಮು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಮು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಆಗಲಾರದು. ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಬಿಹಾರೀಗೆ ಹೋದಾಗ ಗಲಭೆ ಮುಂದುವರಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಬಾಂಬ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಹೋಜಿಸಿದರು. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಧ್ಯವಾ ಹಿಂದೂ ಸಚಿವನಾಗಲಿ ಅಂತಹ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾರೂಪ; ಕಲ್ಲುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯೆ. ಇಂದು ನಮಗೆ ಬೇಕಿರುವುದು ಒಂದು ಬಲಿಪ್ಪ ಸರ್ಕಾರ. ನಾವು ಬಯಸುವುದು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ರಹಿತವಾದ ಜನರ ಖಿಯಾಲಿಗೆ ತಲೆ ಭಾಗದ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೂ ದುರುಳ, ಅಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಾರಿಕರಿಂದ ತುಂಬಹೋಗಿವೆ. ಅವರು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರ ಅವರ್ಗರ ಹಾತ್ರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಮೆರಿಕ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಅಲ್ಲಿರುವುದೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂವಿಧಾನವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಳಿವುದು ಒಂದು ಸಂಸದೀಯೇತರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇಡೀ ಆಡಳಿತ ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇನ್ವೋಂದು ಕಾರ್ಯಾಂಗ; ಮೂರನೆಯದು ಶಾಸಕಾಂಗ. ಶಾಸನಸಭೆ ರೂಪಿಸಿದ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಅತಿರೇಕವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗವಿದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ವಿಷೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೋಮು ಉದ್ದಿಗ್ನಿತೆ ಇರುವಾಗ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಂಸಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿರುವಾಗ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮತ್ತಿಲ್ಲಾವಣೆಯಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಪಟ್ಟಾಧಿಯವರು ಉನ್ನತ ಬೌದ್ಧಿಕಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಭಾವುಕರೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಸಂಸದೀಯೇತರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಬದಲು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತದಾರರು ಬೇಕಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಮು ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ ವಾದ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿತ್ತು. ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರೂ ಸಂಸದೀಯೇತರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಭಿನ್ನ ಮತಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ದೇಶ. ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಾಡು. ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಫಟ್ಟ, ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಂತರಿಕ ಕಲಪವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಣಗಳನ್ನೂ ತಡೆಯಬಲ್ಲ, ದಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಯಸುವ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯೇತರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಇರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿದೆ ಭಾರತೀಯರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಹೋರಣೆಗಾಗಲಿ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯಾಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ವದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (ಮೃಸೂರು ರಾಜ್ಯ) : ಸನ್ಯಾಸ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹೀಗಿದೆ: “ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು”. ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯ ವಾಸ್ತವ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಈ ಅಂಶ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಲೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾಗಿ, ನಾನೇನೂ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಗೋಕುಲಭಾಯ್ ಭಟ್.

ಶ್ರೀ ಗೋಕುಲಭಾಯ್ ಡಿ. ಭಟ್ (ಮೊವರ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮೂಹ) : * [ಮಾನ್ಯರೇ: ೧೦ನೇ ಖಂಡ ತಿಳಿಯವಡಿಸುವಂತೆ ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಥಾನಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಚಿವರ ಅಯ್ದು ಅಥವಾ ಅನುಮೋದನೆ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅದು ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಪುಟ ಸಚಿವರು ಸಂಸದರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೆ? ಹಾಗೆ ಅವರು ಸಂಸದರೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವ ಖಂಡಗಳು ಯಾವುವು? ಅವರ ವೇತನವೆಷ್ಟು? ಅದರಲ್ಲಿನಾದರೂ ಬರಲಾವಣ ಮಾಡಬಹುದೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಷ್ಟುಪಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮನೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದು ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ, ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವೆಂದು ಕಾನೂನು ತಜ್ಜರು ಮತ್ತು ನನಗಿಂತ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಿತಿಯಿಂಳುವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮ ಕರಡು ತಯಾರಾದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ; ಈಗ ಚಚ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಹೇಗೆ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಲೇ ತಿಳಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದುಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನ್ನೇ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭರವಸೆ ಹೊತ್ತು ಮತ್ತು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಾರದಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೂ ಸಲಹೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.]*

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್‌ ಎನ್‌ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಂಗಾರ್: ಮಾನ್ಯರೇ ಖಂಡ ಈಗಿರುವಂತೆ ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿಯ ಅಯ್ದುಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಏನೂ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹೀ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಅದರ ಹೊಳೆ ಪನೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಅಂಶ ಕುರಿತಂತೆ, ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಂತೆ ಇನ್ನೇ ಖಂಡದ ಹೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡುದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು:

“ಪ್ರಥಾನಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಥಾನಿಯವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಇತರ ಸಚಿವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿ ಹೊಳೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ:

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ನನಗೆ ಕೆಲವೇ ಪದಗಳು ಸಾಕು. ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯ ರಚನೆಗಾಗಿ ಪ್ರಥಾನಿಯವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಆಶ್ವಾನಿಸಲೇಬೇಕು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರೀತ್ಯಾ, ಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳನ್ನು ಆಶ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪಕ್ಷವು ಸ್ವಂತ ಸಂಖ್ಯಾಬಿಲದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸದನದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಸಮೂಹಗಳ ಬೆಂಬಲದಿಂದಲೋ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಸಚಿವರನ್ನು ಪ್ರಥಾನಿಯವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅಯ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಸದನ ಅಥವಾ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ತೋರಬೇಕಾದ ಸಮಿಕ್ಷೆ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ಆ ಸದನದ ಬಗ್ಗೆ. ಇಡೀ ಸಂಸ್ತಿಗಳು ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯ ರೀತ್ಯಾ ಜಂಟಿ ಹಾಗೂ ಬಿಡಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎರಡೂ ಇರಬೇಕು. ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮಂಡಳಿಗೂ ಇತರ ಜನರಿಗೂ ನಡುವೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಧಾರಣ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಮಂಡಳಿಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆ ತೋರುವಂತಾದರೆ ಅಪ್ಪ ಸಾಕು. ಮಾನ್ಯರೇ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದೆ. ಖಂಡ ಹಾಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಜರ್ಮಿಗೆ ಮುಕ್ತ:

ಶ್ರೀ ತಾಜಪುರ್ ಹುಸೇನ್ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾದ್ಯಕ್ಷರೆ, ಅಡಳಿತ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೂ ಅದರ ನೇತಾರ ಪ್ರಥಾನಿಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ೧೦೯ೇ ಖಂಡ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವ ಮಂಡಲದ ರಚನೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮಂಡನೆ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮತದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿದ ನಿಯಮದ ರೀತ್ಯಾ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಚಿವರೂ ಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿ ಸಭೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ ಈಗ ನಾವು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುವುದು ಕ್ಷೇಮ; ಮೊದಲನೆ ಭಾಗ, ಸಚಿವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು. ಎರಡನೇ ಭಾಗ ಸಚಿವರ ಸಂಪುಟ, ಸಭೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡನೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಮತ ಇದೆ. ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಾಗ ಅವರು ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರಲಾರದು, ಅಥವಾ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಆಗಲೂ ಅವರು ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಈ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸಭೆಯಿಂದ ಸಚಿವರು ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡುವರೆಂಬ ಮೊದಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಶಿಳಿಸಲು ವಿಪಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮತ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿದ ನಿಯಮದ ರೀತ್ಯಾ, ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡಃ ಪ್ರಾಧಾದರೆ ಆಗ ಮುಂದೇನು? ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷ ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮತದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನಿಯಮದ ರೀತ್ಯಾ ಚುನಾಯಿಸುವುದಾದರೆ ಆ ಸಣ್ಣ ಪಕ್ಷ ಸಚಿವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಲವಾಡೀತು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಸಭೆಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲವನ್ನು ಆ ಸಣ್ಣಪಕ್ಷ ತಾഴದಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಚಿವರ ನಡುವೆ ಮೂಡಬಹುದು. ಹಾಗಾಗುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅವಕಾಶವಿರಲಾರದು. ಇದನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೆನ್ನಲಾಗದು. ಹೇಗೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವುದೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇನು? ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಎಂದರೆ ದೂರೆಯಿಂದ ಪಕ್ಷದ ಮುಂದಾಳಿಗೆ ಕರೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೋ ಪ್ರಥಾನಿಯಾಗಿಯೋ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೋ ಪ್ರಥಾನಿಯೋ ಇತರ ಸಚಿವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ದೂರೆ ಪ್ರಥಾನಿಯಾದನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸಚಿವರನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಥಾನಿಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲಾರದು. ಆದರೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಚಿವರು ಇರುವುದು ನನಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಲಾರದು.

ಮಾನ್ಯರೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಸಂಸದೀಯೇತರವಾಗಿರಬೇಕು. ಪದಚ್ಯಾತಿಗೊಳ್ಳದಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಭೂಪ್ರಾಜಾರ ಮುಂತಾದ ಆರೋಪಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಪದಚ್ಯಾತಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮತದಿಂದ ಇಡೀ ಸದನ ಪ್ರಥಾನಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು ಇತರ ಸಚಿವರು ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗದ ಮತದಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸುಲಭಿತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ಭಾಗ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಂಸದೀಯೇತರವಾಗಿರಬೇಕು; ಪದಚ್ಯಾತವಾಗಬಾರದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾರೆ.

ಸಚಿವರ ಸಂಪುಟದ ಸಂಸದೀಯೇತರ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿರೋಧಿ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತೇ. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ, ಸದನದ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಅದರ ಸಾಫದಿಂದ ಇಳಿಸಬೇಕು. ಅದು ಸದನದ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹೂಡ ಅಲ್ಲಿರಬಾರದು.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಥಿಮಾರಿ ಹಾಕಿ, ಸಚಿವರನ್ನು ಸ್ಥಾನಪ್ರಾಣಿಸುವುದು. ಈ ಅಂಶವೂ ನನಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಸದನದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಆರೋಪಣೆನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರನ್ನು ಪದವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಎಳೆತರುವುದೇಕೆ? ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಈ ಕೆಮು ಅರ್ಥಹಿಂನ.

ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಚುನಾವಣೆ. ಇಡೀ ಸದನದ ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೀಯ ಮತ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸದಸ್ಯರು ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗದ ಮತವಿಧಾನದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು. ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸದನ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದರೆ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರೆಸಿಬಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಏಳಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಂ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು, ಪಕ್ಷಪ್ರಾಂದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವಾ ಲೀಗ್ ಎನ್ನಲಾರೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವಾ ಹಳೆಯ ಲೀಗ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವಲು ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೫೦ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಖಾಚಿ ಸ್ವೀಯದ್ವಾರಾ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್‌ : ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಲೀಗ್ ಅಧಿವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಇರಲಾರದೆಂಬುದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?

ಶ್ರೀ ತಾಜಪುಲ್ ಹುಸೈನ್ : ನನಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಸಂತೋಷ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಏಕಮೇಳ ಗುರಿ, ವಿದೇಶಿ ಅಧಿಕಾರದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಮಾಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು. ಅದು ತನ್ನ ಗುರಿಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ಗುರಿ ತಲುಪಿದೆ. ಲೀಗ್ನ ಗುರಿ, ದೇಶದ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಯಸಿದ್ದು ದೊರೆತಿದೆ, ಲೀಗ್ನ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿದೆ. ಈಗ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಾಡಿ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸದನದ ಮುಂದಿರುವ ಚರ್ಚೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಲೀಗ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಕುರಿತದ್ದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ತಾಜಪುಲ್ ಹುಸೈನ್ : ಆದರೆ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು ಹಳೆಯ ಪಂಥದ ಲೀಗ್ ಅಧಿವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆಂಬುದರ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ವಿವರ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದೆ; ಆದರೆ ಈಗ ನನಗೆ ಅದು ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಾರೆ. ನಾವು ತಿಳಿದಂಥ ಆಲೋಚನಾ ಲಹರಿಯಿಳ್ಳ ಪಕ್ಷಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇರಲಾರವು ಎಂದಷ್ಟೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಲೀಗ್ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಿವೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಪಕ್ಷಗಳು ಹೊಸ ಪಂಥಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತವೆ.

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಇಷ್ಟೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೂರು ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪಕ್ಷವು ತನ್ನ ಮುಖಿಂಡನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖಿಂಡರು ಪ್ರಥಾನಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಬ್ಬರು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಂದ್ದು ಯಶ್ಸಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದು, ಏಕ್ಕೆ ಒಂ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಅಯ್ಯಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನುಳಿದ ಇಂ ಸದಸ್ಯರೊಡಗೂಡಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಆಗೇನಾಗುತ್ತದೆ? ಆಗ ಸದನವು ಒಂ ಪರ ಮತ್ತೆ ಒಂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಪಕ್ಷಿಂದ ಮುಖಿಂಡನ ಆಯ್ಯಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಪ್ರಥಾನಿಯಾದರೆ ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಥಾನಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿರೋಧಿ ಆಯ್ಚೆ; ನಾನು ಪ್ರತಿಂಸಿಸುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ವ್ಯತಿರೀಕೃತವಾದುದು. ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮುಗ್ಗಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆ.

ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯಾಗಿ ಸೋ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ಅದು ಪಂಡಿತ್ ಭಾಗವ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಥಾನಿಯವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಥಾನಿಯವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಇತರ ಸಚಿವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಇಡೀ ಸದನಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾಗಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇಂಗ್ಲಿಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅದೇಕೆ ಯಶ್ಸಿಯಾಗಲಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೊಡಲಾಗದು. ಪಂಡಿತ್ ಭಾಗವ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೂ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ವಿಂಡವು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂ.೨೧೨ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂ.೨೧೨. ಇದರ ಒಷ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ದುರುಪಗೊಳಿಸುವುದು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಖಾಚಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು.

ಮಾನ್ಯರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಳವಡಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್, ಅಮೆರಿಕ, ರಪ್ಪೆ, ಟುಕ್ಸೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೈಂಚ್ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಸಕ್ಕಮ ಮತ್ತು ಜಲನಶೀಲ ಸರ್ಕಾರ. ಆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಂತಹುದಾಗಿರಬೇಕು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ಅಧೋಗತಿಯಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುಪ ಸರ್ಕಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಮರ್ಪ, ಜಲನಶೀಲ ಸರ್ಕಾರದ ಅಶ್ವಂತ ಮೂಲಭೂತ ನಿಯಮವೆಂದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಸಾರಭೂತವೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಥದ ನಿಲ್ವಾ ಪ್ರತಿಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ಆಲೋಚನೆ ಒಬ್ಬರ ಆಲೋಚನೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮ. ಇಬ್ಬರ ಚಿಂತನೆಗಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿಯ ಚಿಂತನೆ ಉತ್ತಮ. ಅಂತಹೆಯೇ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ. ವಿಶೇಷತಃ ನಾವು ಒಂದು ಜಲನಶೀಲ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವ್ಯತಿರೀಕೃತತ್ವವೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್, ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ ಇನ್ನೂರು ಮಂದಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕ, ತ್ವರಿತ

ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಅಗತ್ಯವೇನಿಸಿದಾಗ ಚಲನಶೀಲದ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದಾಗೂ ಒಂದು ತಲೆಗಿಂತ ಎರಡು ಉತ್ತಮ. ಅದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಾಗಂದ ಬುನಾದಿ ರೂಪಿಸಲು ಆಲೋಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇವು ಅಂಗೀಕೃತವಾದಾಗ ಕಾರ್ಯಾಗಂಗನ್ನೇ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಗಂ ನಿಷ್ಠಿಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸ್ಥಿರವೂ ಜಡವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಂಪುಟವಾಗಲಿ ಕಾರ್ಯಾಗಂಗವಾಗಲಿ ಶಿವಾಜಿಯ ದಿಖಣವೋ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆಗಳ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನವೋ/ ಅಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಬರೆ ಖಿಚಡಿ ಅಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾವು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವುದು ಅಸಲಿ ಶ್ರೀಯಾಶೀಲ ಕಾರ್ಯಾಗಂಗನ್ನು ಇಲ್ಲ, ಸದನದ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಶಿವಾಜಿಯವರು ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಫೋಷನೆಯ ವೈಭವೀಕರಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ಸದೃಶ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅಥವಾ ಅವಕ್ಷಿಂತ ಭೀಕರ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗಾನ ನಾಯಕರನ್ನು ಪ್ರತಿಂಬಿಸಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೋಗಳಲು ನಾವು ಅನೇಕರು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಿತ್ತೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮೂರ್ಖ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಇತರ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆದಾಗ ಮರುಷರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಹಕ್ಕೆಯಾದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾನಭಂಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟಾಗ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗಾನ ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ಮುಖಿಂಡನೂ ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಾನ ಒಬ್ಬ ಮುಖಿಂಡನೂ ಭೇಟಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಬಿಹಾರನಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಫೋಷನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಾವು ಬಲಿಷ್ಠ ಸಂಘಟಿತ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವೇ? ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ನಿನ್ನೆಯಷ್ಟೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗಾನ ಮುಖಿಂಡರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದೆ. ಅವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಾರತ ಎಂದು ಹಸರಿಸಿದ್ದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ (ಭರತ ವರ್ಷ) ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಎಂದು ಕೋಮು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಭಜನೆಯಾದ ಅನಂತರವಾದರೂ ವೈಮನಸ್ಯದ ಕುಡಗೊಳು ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಯೋಜನಾಗಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೂಳಲ್ಪಡುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಭಾವನೆ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಯಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಜನರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ್ದು....

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎ. ಕಾಮತ್ : ಇಂದು ನಮಗೆ ಬೇಕಿರುವುದು ಐಕ್ಯಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಯಾಶೀಲತೆ, ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಯ, ಜೋರಕ ಸೂಕ್ತಿಕ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ತಮ್ಮ ಅಸಮಾನ ಪದಲಾಖಣ್ಯದ ಕುಂಚದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೆವಿ, ವಿಶ್ವಕವಿ ರವೀಂದ್ರನಾಥರು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಅಮೋಫ್ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮರೆಯಿದರೋಣ. ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕು; ನಾಳಿಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಬೇಕು. ತನ್ನಾಲಕ ನಮ್ಮ ಗತದಿನಗಳ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ಮೂರ್ಖಜರ ಹುತಾತ್ಮರ ಅರ್ವಣಾ ಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ, ತಕ್ಷಾದಾದ ಘಲಶ್ರುತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿ ಅಸಮಾನ ಪದಪುಂಜಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಿದ ವಣಿಕರು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ:

“ಭಯ ಮುಕ್ತ ಮನ, ಬುವಿಗೆತ್ತಿದ ಶಿರ

ಜಾಣ ಸ್ವಷ್ಟಿಂದ ಇರುವಲ್ಲಿ

ನಮೋಳಿಗಳೂ ಕಿರಿಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ನಲಗಿ, ಜಗವೆಲ್ಲ

ನುಷ್ಟೆ ನೂರಾಗದಿರುವಲ್ಲಿ

ಅಮಶದಾಳದಿಂದ ನಲ್ವಡಿಗಳು ಪುಟಿದೇಳುವಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ದಣಿಪು ಕಾಣದ ನಿಡುದೊಳ್ಳಳು

ಪರಿಮಾಣತೆಯಿಡೆಗೆ ಕೈ ಬಾಚುವಲ್ಲಿ

ತಕ್ಕದ ತಿಳಿನೀರಿನ ಹರಿವು ಪ್ಲಾಟ್‌ಸಿಸಿ

ನೀರಸ ಹವ್ಯಾಸದ ಮರುಭೂಮಿಗೆ ಹೊರಳದಿರುವಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಚಿಂತನೆಯು ಮೇಣ್ಣ ಕ್ರಿಯೆತ್ತು

ಮನ್ವನವನು ನೀ ಮುನ್ವಡೆಸುವಲ್ಲಿ

ಓ ತಂದೆ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸ್ಗರುದಲೆನ್ನ ಜಾಗ್ಯತ ಭಾರತ.”

ಜೈಹಿಂದಾ!

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಕೆಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಇವುಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೌದಾದರೆ ಚಚ್ಚೆಯನ್ನು ಒಂದಿಪ್ಪು ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಚಚ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮನ್ವ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಬೇಕಿಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರಾಗಿಂತ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು : ಮಾನ್ಯರೆ, ಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತಾಪುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಪ್ಪಪಡಿಸಲು, ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಿಕ್ಕವನ್ನು ನಾನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರೆ. ಪಂಡಿತ್ ಭಾಗವ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯಷ್ಟೆ ಮಿಕ್ಕವರು, ಸಂಮಾಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸದ ಇತರ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿದ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಚಿವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವುದು. ಒಂದು ದುರ್ಬಲ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಗಮವಾದ ಮಾಗರ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿದ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿದ ದುರ್ಬಲ ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿ, ಅಷ್ಟೇ ದುರ್ಬಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸುಲಭವಾದ ಮಾಗರ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸದನ ತಿರಸ್ತಾರಿಸಬೇಕಿಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಸಂಮಾಣ ಬೇರೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನೇ ಎತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀ ಕರಿಮುದ್ದಿನ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೇಳುವಂತೆ “ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಸಂಸದಿಯೇತರ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಲಾಗದು” ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಿ? ಸಚಿವ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸಂಸದಿಯ ಅಧವಾ ಅಮೇರಿಕದ ಮಾದರಿಯ ಸಂವಿಧಾನವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಸಚಿವ ನಿರ್ದೇಶಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲು ಮನ್ವನುಡೆದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಬಳಿಕ ಹಿಂತಿರುಗಳಾಗದು ಎಂದು ನನ್ನ ನಿರ್ವೇದನೆ. ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬುಡಮೇಲಾಗುತ್ತದೆ; ಸಂವಿಧಾನದ ಸಂರಚನೆಯೇ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಶ್ರೀ ಕರಿಮುದ್ದಿನ್ ಅಧವಾ ಶ್ರೀ ಪಾಕರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಚಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾದ ಇತರ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸದನದ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದ ಮೂಲ ಕರಡು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಪ್ಪವಾಗಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಪ್ಪಣಿಸಿ. ಮುಂದೆ ಕರಡು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ (ಮನಾರಚನೆಯ) ಸೂಚನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕರಡನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಥಾನಿಯವರ

ಸಾನಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾದವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರೆಂಬ ವೀಷಯವನ್ನು ವಿವಾದಾತೀತೆ ಎಂಬಂತೆ ಉಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸದನದ ಬಹುಮತವಿರುವ ಪಕ್ಕ ಅಥವಾ ಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನುಪ್ಪು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯಲೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಪ್ರಥಾನಿಯವರಿಂದ ಸಚಿವರ ಆಯ್ದು, ಅಂತೆಯೇ ಸದನಕ್ಕೆ ಸಚಿವ ಮಂಡಳದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಮೂಲಿ ವಿಷಯಗಳಿಂಬಂತೆ ತಿಳಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಾಯಃ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಅತಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸದನವು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಿಕ್ಕವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ (ಬಿಹಾರ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : *ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಸಂಸದೀಯವಾಗಿರಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಸದೀಯೇತರವಾಗಿರಬೇಕೆ ಎಂಬುದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಅದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯರ ಒಲವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯತ್ತ ಇರುವಾಗ ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯ ಗುಣಾನ ಮಾಡಿ ಅಳವಡಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯ್ತಿಸುವುದು ವ್ಯಧರ್. ಸಂವಿಧಾನಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳವಾಗ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊರ್ಫೋತೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾದರೂ ಅವು ಕೇವಲ ತಾತ್ವಾಲಿಕ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಳಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾದರಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡುವರೆಗೆ ಜೀವಂತ ಇರುವ ಭರವಸೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ಅವರು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಗೋಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿ, ಶ್ರೀ ಕಾಮತ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಖಾಜಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿವೆ. ಅವರ ಹರಿದ ಅಂಗಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಪಟ್ಟಶ್ರಮ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯನೊಬ್ಬ ಇತರ ಪಕ್ಕದ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಾಗ ಆ ಪಕ್ಕದ ಮುಲ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಸಂಭರ್ವವಲ್ಲ. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬಾರದು. ಬದಲಿಗೆ ಒಗ್ಗಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕಾಮತರು ತಮ್ಮ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಖಾಚಿತ್ಯದಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿವಾಗುವಂತೆ ಬಳ್ಳಿಸಿದ ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಅವರ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಕಾಲಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ರ ಪೇರೆ ಹಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗ್ ಹೈಕಮ್ಮಾಂಡ್ ಬಿಂಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಪ್ಪ.]*

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವು ಅಸಂಗತ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಹಳ ತಪ್ಪಿತ್ತದ್ದೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ : ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಸಲಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದುದ್ದುವ್ವಾಗ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದವ್ಯೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಬಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊಗಿದ್ದುದು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರಿಷ್ಠರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೈಕಮ್ಮಾಂಡ್ ಅಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪಂಚಾಬ್‌ನ ಸಚಿವ ಮಂಡಳದ ಮೇಲೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಲೀಗ್‌ನ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ವಾಯವ್ಯ ಗಡಿನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಇನ್ನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿತ್ತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವು ಯಾವುದೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ವರ್ತನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರ ವರ್ತನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನೇನಷಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ

ಸಂಪರ್ಧಾನದ ಒಂದು ಸರಳ ವಿಂಡವನ್ನು ಕುರಿತು. ಅವರು ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾಣಿತ ಶ್ರೀ ಹುಸೇನ್ ಇಮಾಮ್ : ತಾವು ಮುಕ್ಕವರಿಗೂ ವಿಷಯಾಂಶರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾರಿರಿ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾರೂ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹರಾಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರ ತಂದಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪದಚ್ಯುತಗೋಳಿಸಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಇರುವ ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಂಡಿಸಿರುವರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ನಾವಿಗ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಾಂತಿಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿಗಳೇನು? ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೋಳಿಸಬಹುದು. ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪದಚ್ಯುತಗೋಳಿಸಬಹುದು. ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಒಂದೇ ಅಂತರವೆಂದರೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸದ ಹಕ್ಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯವೈವಿರಿಯ ಸಾರಭಾತೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಿರಡಿರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವುಂಟು. ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಿರಾಕರಣಾಧಿಕಾರವುಂಟು. ಅಲ್ಲದ್ದು ಸಹ ಹಲವಾರು ನಿಬಿಂದಂಧಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಲಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿರಾಕರಣಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗ ಬಹುಮತದಿಂದ [ಸದನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೆನೆಟ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಸೇರಿ] ಅನೂಜೀತಗೋಳಿಸಬಹುದು. ನಿಧನಿಯಂತ್ರಣಾಧಿಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶಾಸನಸಭೆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಮೇರಿಕದ ಸಂಸದೀಯೀತರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದೇ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಸಭೆ ಕೆಲ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪರಮೋಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯೇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೇಮಕಾತಿಗೂ ಸದಸ್ಯನ ನೇಮಕಾತಿಗೂ ನಡುವೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ದೇನಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣಾದ ವ್ಯಾಸ್ಥೆ ಇರುವುದು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಘಟಕಗಳು ಒಗ್ಗೂಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಡಗಿಸಿಪುಡಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಉತ್ತಮ. ಸರಕ್ಷದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿಪುಡಾದರೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಸನ್ವೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾರು? ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವುದು ಅಸಾಧಾರಣ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ. ಅದೊಂದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೆ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಮಾಮೂಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶೀಕಡ ಶಿರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮತಗಳಿಸುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ನ್ಯಾಸಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಧಾನಿಯಾದರೋ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಕದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ತಾಜಮಾಲ್ ಹುಸೇನ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ತಪ್ಪ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಪ್ರಧಾನಿಯಾದರನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಕ್ಕದ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಚುನಾಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ೫೦ ಇದ್ದರೆ ಮುಖಿಂಡನನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮತಗಳು ಒಂದು ಪಕ್ಕದಿಂದಲೂ ೪೦ ಮತಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಕದಿಂದಲೂ ದೊರೆತಾಗ ಆತನ ಪಕ್ಕದವರೇ

ಒಹಮಮತ ನೀಡದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು. ಆ ಭೀತಿ ಅನುಭವದ ಅಭಾವದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹೊರಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ತೋರೆದು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದಿಂದಲೇ ಒಂದು ಮತ ಸಹ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಒಂದಿಲ್ಲಿಂದ ಮೂಲೀಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅಪರಾಪದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಕಾಣಬಹುದೆ ಹೊರತು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದಾಗ ಈ ಬಗೆಯ ಅಸ್ತಿರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಶತ್ರುಪಕ್ಷಪಾತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆಯೆ? ಆ ಸಂದರ್ಭ ಹೇಗಾದರೂ ತಲೆದೋರಿತು? ಆತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸದನದ ಕೇವಲ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗುವ ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲನಾಹ್. ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಪ್ರೇರಿ ಹೇಗೆರುತ್ತೆಂದರೆ ನೀವು ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಮತಗಳಿಸಿದರೆ ಶ್ರೀ ತಾಜಮಲ್ಲಿ ಹುಸೇನ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ನಿದರ್ಶನದಂತೆ ತಲೆದೋರುವ ಸನ್ನವೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳನ್ನೂ ಗಳಿಸುವುದು ವಿಚಿತ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ೬೦ ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆದಾತ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ; ಇದು ಸಂಭವನೀಯ. ಈಗ ನೀವು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಆಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರಿ. ಅವರ ಸ್ವಂತ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ತದ ಕೊಡದೆ ಸದನದ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಮತಗಳಿಸಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಓಗೊಡಬೇಕು. ಆತನಿಗೆ ದೊರೆತ ಮತಗಳು ಕೇವಲ ೬೦ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಸ್ವಂತ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ತಾವೇ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ, ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಉತ್ತಮವೂ ವಿವೇಕಮೂರ್ತಿ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿದುದೂ ಆಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಘೂನ್ನಾನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಆದಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅದು ಸರಿಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪಟ್ಟ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಸಮೂಹಗಳನ್ನೂ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿ ತಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲಿಬೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮನಗಂಡರು. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಂಮೂರ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾದ್ದಿನ ನಡೆದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರೂಸ್‌ವೆಲ್ಟ್ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಈವರಾರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ತೋರಿಗಳಿಗೂ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಿತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನವೆಯೇರುಧ್ವಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹತ್ತು ಹಲವು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಲೋಚನೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅಮೇರಿಕದ ಪದ್ಧತಿ ಅದನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದ ರೀತಿಯ ಕಾಲು ಭಾಗದಪ್ಪೆ ಸಹ ಹದಗಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸೇನ್ ಬಿಕ್ಕಿಟ್ಟಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾಡ್‌ಚಿಂಪೋಲಾಟನ್ (ಮಾಜಿ ಸರ್ ಸ್ಯಾಮ್ಯುಯಲ್ ಹೋರ್) ಅವರನ್ನು ಸಂಪುಟದಿಂದ ಉಚ್ಛಾಟನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೋಬ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ದಿನಕೆಳ್ಳಿ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಉಚ್ಛಾಟಿಸಿ ಮತ್ತೊಳ್ಳಿನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಲ್ ಮಾಷ್ಟೆಲ್ ಯಾವುದೇ ಕೂಗಾಟವಿಲ್ಲದೆ ನೇಮಕಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಸುದೀರ್ಘ ಭಾವಣಾದಿಂದ ಸದನವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ವಪ್ನಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನಷ್ಟೆ ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲ.

ಅಪ್ರೀಕರದ ಪದ್ಧತಿ ಅದರ ಟೀಕಾಕಾರರು ಬಿಂಬಿಸಿದವ್ಯು ಕೆಟ್ಟದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲೋಚಿಸಿದೆ.

ಮೆಹಬೂಬ್ ಅಲಿ ಬೇಗ್ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹದೂರ್ (ಮದರಾಸ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : ಸನ್ನಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ೧೦ನೇ ಖಿಂಡ, ಸರ್ ಎನ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ವಿಶೇಷಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮಾದರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಪರಿಕಿರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆ ಸಂಸದೀಯ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಲೋಕರೂಡಿ. ಖಾಚಿ ಸ್ಯೇಯದ್ದ ಕರೀಮುದ್ದೀನ್ ಸಾಹಿಬ್ ಅವರು ಸಮಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಖಾಚಿ ಸ್ಯೇಯದ್ದ ಕರೀಮುದ್ದೀನ್ ಸಾಹಿಬ್ ಅವರು ಸಮಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಖಿಂಡಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೋಂದನ್ನು ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಿಸ್ ಮಾದರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ಈ ಖಿಂಡಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೋಂದನ್ನು ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಿಸ್ ಮಾದರಿಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ಈ ಖಾಚಿ ಸಾಹೇಬರು ಅಲೋಚಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಷ್ಟದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಾಮುರ್ತಿ ನೋಣ.

ಈ ಮೂರು ಶೀಫಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದನವು ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಯಾ ಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾನ್ಯರೆ, ತಾವು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಶಾಸನಬಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಮತ್ತು ದೋರೆಯ ನಡುವಳಿ ಶತಶತಮಾನಗಳ ಸಂಘರ್ಷದ ಪರಿಣಾಮ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೆಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ. ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು ಚುನಾಯಿತರೇನೋ ನಿಜಿ. ಸದಸ್ಯರ ಚುನಾವಣೆಯ ಅನಂತರ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಿಂಡನ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖಿಸ್ತರು, ಅರ್ಥಾತ್ ದೊರೆ ಅಹಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಚಿವರನ್ನು ತಾವೇ ಆಯ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ, ಸಂಸತ್ತೀ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೇರಿಯತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅದು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತವನ್ನು ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಿಂಡ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ತನ್ನ ಇಜ್ಞಾನುಸಾರ ಅರಿಸಬಹುದು. ಸಚಿವರು, ಮತದಾರರು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಆ ಸಚಿವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತೀ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಆಯ್ದುಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾನ್ಯರೆ, ಅದು ಸಂಸತ್ತಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸುವವರೆಗೆ ಆಡಳಿತದ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಕಾರ್ಯವೈರಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಪ್ರಾಧಾದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಂದು ವರ್ಗ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಉಜ್ಜ್ವಲಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಆ ಸಣ್ಣವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಮತದಾರರು ಭರವಸೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಅಸಲಿ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜನತೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾನ್ಯರೆ, ಸಂಸದೀಯ ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಲಕ್ಷಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸುಸ್ವಷ್ಟಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಂಸತ್ತು ಸಚಿವರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮತದಾರರು ಅವರನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಿಗೇಳಿಸಲಾರರು. ಆದುದರಿಂದ ಖಾನ್ಯರೆ, ಆ ಹಂತದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಖಾಚಿ ಸಾಹೇಬರು ತಾಳಿದ ನಿಲುವನ್ನು ಪರಾಮುರ್ತಿಸೋಣ; ಚುನಾವಣೆಯ ಅನಂತರ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಚಿವರನ್ನು ತಾವೇ ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ನೋಡೋಣ. ನಾನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಂಸತ್ತೀ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ

ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಚುನಾವಣೆ ವರದೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ಕುರುಡಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ವರ್ಗಗಳ, ವಿಭಾಗಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲೋಚಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿನಿಶ್ಠೆ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೀಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಗಳು ಸದನದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ವಿಭಾಗೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ತುಳತಕ್ಕೆ ಒಳಗೂದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು. ಇದು ವಾಸ್ತವ. ಈ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ನಾವು ಕುರುಡಾಗುವುದು ಬೇಡ. ಪಕ್ಷದ ಮುಖಿಯಂದನನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ವರಿಷ್ಟರು ಆಹಾರಸಿದಾಗ ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೆ ಕೆಲ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಕೆಲಕೋಮುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. (ನಾವು ಅವರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು) ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ರೂಢಿಗತ ಕ್ರಮವಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ವಿವೇಚನಾಮಾರ್ಗವಾಗಬಹುದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಅದು ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಬಲಾತ್ಮಾರ್ಕಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಭಾರಿ ಅಶ್ವತ್ಥಿ, ಅಪನಂಬಿಕೆ ಮುಂತಾದುವು ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅದರಂತೆ ಸಚಿವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು. ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅನುಪ್ರೇಶೀ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿದ ತತ್ವವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೀಯ ಅಧವಾ ವರ್ಗಾವಣೀಯವಲ್ಲದ ಮತದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಚುನಾಯಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ತೃಪ್ತಿಕರ. ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾರ್ಥಿತ ಚುನಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ರಚನೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷ, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮತದಾರನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು/ಎದು ವರುಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೀತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿಸುವ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉಚ್ಚಾರನೆಯ ಭೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಯಾಂಗವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಉಚ್ಚಾರಿಸಲಾಗದಂತೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿದರೆ ಚುನಾಯಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯೋಜನಾಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅದನ್ನು ಮೊರ್ಗಾಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ ತೋರಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯರೆ, ಸ್ವಿಂ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ದೇರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕಾರ್ಯವೇ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಣಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಂತ ಸೂಕ್ತವಾದುದು ಮತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಲ್ಲಿಫೋರ್ಮ-ಸ್ವಿಂ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇವು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ರೂಪಗೊಂಡವು. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅನುಭವಜ್ಞ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರದ ಸೂಕ್ತಧಾರಿ? ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಿ ಅಧವಾ ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ಅಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ಶಿಸ್ತಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿ ಯಾವುದು ಒಳಗೆಯೆಂದು ಬಗೆಯಾಗುತ್ತಾರೋ ಆ ಒಳಗಿಗಾಗಿ ಏಕ್ಕೆಲ್ಲ

ಸದಸ್ಯರು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಖಾಚಿ ಸ್ಯೇಯದ್ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ಅವರು ಆಲೋಚಿಸಿದ ಸ್ಯಿನ ಪದ್ಧತಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ವಿಂಡ ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನೂ ವಿಂಡವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ಮುಸ್ತಿ (ಬಾಂಬೆ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಚರ್ಚೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪರಿಸರ್ವಾಂಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮುಸ್ತಿಯವರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸದನವು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ :

“ಗಂನೇ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಯೋಚಿಸಬೇಕು:

‘ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೀಯ ಮತವಿಧಾನದಿಂದ ಅನುಪಾತೀ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿದ ನಿಯಮದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು.’”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಖಾಚಿ ಸ್ಯೇಯದ್ ಕರೀಮುದ್ದಿನ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

“ಗಂನೇ ವಿಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

‘ಒಕ್ಕೂಟದ ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಸಂಸದೀಯೀತರವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ಯ ಅದನ್ನು ಪದಚ್ಚಿತ್ವಾಳಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಸಂಪುಟದ ಅಥವಾ ಸಂಪಟಗಳ ಸದಸ್ಯ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ಯೋಹದ ಆವಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಪದಚ್ಚಿತನಾಗಿಹುದು. ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೀಯ ಮತದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಇಡೀ ಸದನದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು. ಸಂಪುಟದ ಇತರ ಸಚಿವರು ಒಂಟಿ ವರ್ಗಾವಣೀಯವಲ್ಲದ ಮತವಿಧಾನದಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಬೇಕು.’”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗ ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

“ಗಂನೇ ವಿಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

‘ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ನೇಮಕಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಿಯವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಇತರ ಸಚಿವರು ನೇಮಕಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಸಚಿವ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಪಾಡಿತವಾಗಿ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು.’”

ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ತಾಕೂರ್ ದಾಸ ಭಾಗ್ಯವ ಅವರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೆ. ಅದು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೇ ಒಳಪಡುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸದನದ ಮತ್ತೆ ಹಾಕುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತೇ.

ಈಗ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಮೂಲವಿಂಡವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

೧೦ನೇ ಖಂಡದಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲೋಯಿತು.

ಖಂಡ - ೧೧

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ೧೦ನೇ ಖಂಡ. ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ :

“ಒಂದೇ ಖಂಡವನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

‘೧೧ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಿ ನೇಮಕಗೊಳಿಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಡ್ವೆಕೆಚೆಚ್ಚ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕು.’”

ಶ್ರೀ ಗೋಕುಲೋಭಾಯಿ ಡಿ. ಭಟ್ಟೋ : * [ಮಾನ್ಯರೇ ನಾನು ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಲಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.]

ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಕೆಳಕಂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ೧೧ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

“(೧) ಒಂದೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ’ ಎಂಬ ಪದದ ಅನಂತರ ‘ಅಥವಾ ವಹಿಸಿದೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಸಬೇಕು.

‘(೨) ಒಂದೇ ಖಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉನಾವಣೆಯ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಡ್ವೆಕೆಚೆಚ್ಚ ಅಡ್ವೆಕೆಚೆಚ್ಚ ಜನರಲ್ ಕಾರ್ಯುನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ ಹೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರೆ.”

ಇದೊಂದು ಜೀವಚಾರಿಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಷ್ಟೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಾಯಿಸಿದ ಇತರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧಿನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬಳ್ಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು. ಎಲ್ಲ ಉಪಭಂಧಗಳೂ ಮೂರ್ಕಾಗೊಳ್ಳಲೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಿರಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಖಂಡ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಈಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತ.

[ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ]

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲು ಬಯಸದಿದ್ದರೆ. ನಾನು ಇವನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

“(೨) ಒಂದೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ’ ಎಂಬ ಪದದ ಅನಂತರ ‘ಅಥವಾ ವಹಿಸಿದೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಸಬೇಕು.

“(೩) ಒಂದೇ ಖಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

‘ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ

ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುನಾಷಣೆಯ ಹಕ್ಕು ಅವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಖಂಡವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಖಂಡದಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಖಂಡ - ೧೨

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಗ್ರಂಥ ಖಂಡವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

“ಇಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಿರುವ ವಿವರಣೆ ಅತ್ಯಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಎಂ.ಅನಂತಶಯನರ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಖಾಚಿ ಸ್ವಯಂದ್ರ ಕರೀಮುದ್ದೀನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ.)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಬೇರಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಇರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದು, ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅಂಥವರು ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

(ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಗ್ರಂಥ ಖಂಡವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಖಂಡ - ೧೩

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಖಂಡ ೧೨

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಶಿಧ್ವಾ : (ಸಿ.ಬಿ ಮತ್ತು ಬೇರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೆ, ಗ್ರಂಥ ಖಂಡ ಮೊನೆಲಿಂಡ ಇದೆ. ನೂತನ ಖಂಡಗಳ ಸೇರ್ವಡೆ ವಿಷಯ ನನ್ನ ಹೆಸರಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

“ಗ್ರಂಥ ಖಂಡದ ಅನಂತರ ಕೆಳಕಂಡ ಹೊಸ ಖಂಡ ಸೇರಿಸಬೇಕು:

ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟ ಕೆಳಕಂಡವಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು.

೧) ಭಾರಿ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಸಮಾಜವಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಾಳಿಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ;

೨) ಖಾಸಗಿ ಒಡೆಯರ ಬಂಡವಾಳದ ಸಮಾನೀಕರಣ;

೩) ಶೋಷಣೆಯ ಪ್ರತಿರೋಧ;

೪) ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಳನ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗದ ಹಕ್ಕಿನ ಖಾತರಿ;

ಇ) ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಮನರಂಜನೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ರಚನೆಗಳು, ಪ್ರಸೂತಿ ವೇತನಾ ಸಹಿತ ರಚನೆ, ಶಿಶು ಕಲ್ಯಾಣ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಧಾರ್ಮಗಳು ಕ್ಷಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರ ವಾಸಗೃಹ ಸೌಲಭ್ಯ.

ಈ) ವ್ಯಾಧಾಪ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಹಕ್ಕು, ಶಾಖಿಯ ಅಥವಾ ದುಡಿಮೆಯ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೇರವು..."

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇನೇ ಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವು ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ತಾವು ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪಿಠಾನ ರಚನಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿವೆ ಮತ್ತೆ ಅವು ಅಂತಿಮ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರಲಿವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸ್ಥಳ ಸಾಂಪಿಠಾನಿಕ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗುವುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಇನೇ ವಿಂಡ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಇನೇ ವಿಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಇ. ಒಕ್ಕೂಟದ ಶಾಸನ ಅಧಿಕಾರ, ಮಹಾಸಭೆಯ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; ಸಂಸತ್ತು ರಾಪ್ತಪತಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಸದನಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ, ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಮತ್ತು ಲೋಕಸಭೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.”

ಈ ವಿಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ನೋಟೀಸು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಒಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಅದು ಅಂಗೀಕೃತವಾದರೆ ವಿಂಡ ಈ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

“ಮಹಾಸಭೆಯ ಶಾಸನ ಅಧಿಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಸಂಸತ್ತು ರಾಪ್ತಪತಿ, ಎರಡು ಸದನಗಳು, ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಮತ್ತು ಲೋಕಸಭೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.”

ಇದು, ಮುಂದೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಹಳಪ್ಪು ವಿಧಾಯಿ ಪದನಾಮಗಳ ಒಳಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೋಸುಗವಷ್ಟು ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಸತ್ತು ರಾಪ್ತಪತಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದುದರ ಉದ್ದೇಶ ರಾಪ್ತಪತಿಯವರನ್ನೂ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೇವಲ ಸದನಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು. ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ಎರಡು ಸದನಗಳ ನಡುವೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದ ಸಮುಚ್ಚಯ ಅನಗತ್ಯ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಉಲ್ಲೇಖಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಡುಪುದು ಮತ್ತು ನಾನು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ವಿಂಡವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ ಅವರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಸಿಫ್ಝ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೀಗಿದೆ:

“ಇನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಒಕ್ಕೂಟದ ಸಂಸತ್ತು’ ಎಂಬ ಪದಗಳ ಅನಂತರ ‘ಕಾಂಗ್ರೆಸ್’ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದು ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ನೇರಿಸಬೇಕು.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಿಷ್ಯೆ ನಾವು ಗಳಿಸಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನೇತ್ಯತ್ವದ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ; ಮತ್ತು ಅದರ ಹೆಸರನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಪಿಠಾನದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಸಂಪಿಠಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹಲವಾರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರ ಆಶಯ, ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಈಗ ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಂಪಿಠಾನದಲ್ಲಿಂದು ಕಡೆ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಐವರುಷಾತ್ಮಕ ನಮ್ಮ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೇತ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿದ

ಪ್ರಕ್ಕದ ಹೆಸರನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೋಳಿಸುವುದು ಉಚಿತ.

ಶ್ರೀ ಮಹಾದೌ ತಾಂಹಿರ್ (ಬಿಹಾರ್ : ಮುಸ್ಲಿಮ್) : * [ಮಾನ್ಯರೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಲೋಚಿಸಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಚೇಕಿಸುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ.]

“ಗಳಿನೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಎರಡು ಸದನಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು’ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಖಂಡರೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಚಿಸಬೇಕು.”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಇರುವ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಮೂಲ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಸದನಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಂದೇ ಸದನವಿರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈಗ ಇರುವುದು ಒಂದು ನೂತನ ಭಾರತದ ಜಿತ್ತ. ಭಾರತದ ಮುಕ್ಕಣ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವೋಂದನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ಆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಮನರುಚ್ಚಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾರೇ ಜಹಾಜ್ ಸೇ ಅಚ್ಚು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಹಮಾರಾ

ಹಮ್ ಬುಲ್ ಬುಲೇ ಹೈ ಉಸೋಕೇ ವೋ ಗುಲೋಸ್ತಾನ್ ಹಮಾರಾ

ಅನಂತರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಪ್ಪು ಮಾತನಾಡುವೆ. ನಾವು ಭಾರತಕ್ಕೂಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವಾಗ ಅದು ತಮಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಂವಿಧಾನವೆಂದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಡಳಿತಗಾರ ಭಾರತವನ್ನು ತೋರೆದು ಹೋದರೂ ಅವನ ಪ್ರೇತ ಇನ್ನೂ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೇಳುವಂತಿರಬಾರದು. ಆದರೆ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಆತನ ಪ್ರೇತವಿನ್ನೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ನನಗನಿಸುತ್ತೇ ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಡಳಿತಗಾರ ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗುತ್ತಿದ್ದಾನೇನೋ ನಿಜ ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರೇತ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟಿ ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರವೋಂದರ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮುನ್ನ ನೆನಪಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಪಥ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಳೆಯ ಸಂವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಗುಲಾಮಿಗಿರಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿ ತಾವು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ, ಗುಲಾಮಿಗಿರಿಯಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗುಲಾಮಿಗಿರಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಹಳೆಯ ಮನೋಭಾವದ ಮನೋಭಾವದ ಮನೋಭಾವದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕಾಯೋಣನ್ನುಲಿವಾಗಿವೆಯಿಂಬುದನ್ನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ನೀತಿ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೇದೆ ಕೆಮ್ಮೆನಿಸಂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೇದೆ ಘ್ರಾಣಿಸಂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೇದೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ನೀತಿಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ದುರ್ಘಾಷ್ಟವಶಾತ್ ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ಇಂದಿನ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸಂಚೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದೆಂದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಇದುವರೆಗಿನ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಗೆ ಮುನ್ನ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಉಚಿತ. ಮಾನ್ಯರೆ ಇಂಡಿಯಾ ರವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂವಿಧಾನಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆದರೆ ಅವಲ್ಲವೂ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಕೊಸುಗಳೇ. ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂಮಾಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಲೀಗೆ ಬಂದಿತು. ಮಂಡಲಿಗಳ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಮಂಡಲ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಯಂಮಾಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯರೇ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವು ತನು ಆಯೋಜಿಸಿದರೆ ಅದರ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಧೋರಣೆ ನೆರ್ಜಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೆರದಿದ್ದವು. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಂಡಲಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಶಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಲೇಪವಿತ್ತು. ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಂಡಲಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಜರಿಯಿಂದ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡಲಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹೀಗೇ ಇತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಭಾವ, ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೂ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇರ್ಲೆರ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿತ್ತು.

ದೇವರ ಕೃಪೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಹಾತ್ಮೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಡಭಾರತೀಯರ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ದನಿಗೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಆ ದನಿ ಮುಗಿಲುಮುಟ್ಟಿ ಇಂದು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೊಸ್ತಿಲ್ ಮೇಲೆ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಭಾರತಕ್ಕೆಂದೇ ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಉಚಿತ. ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಧೋರಣೆಯ ಪಾಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯಗೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ? ತನು ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ವಾದವಿವಾದದ ಫಲವಾಗಿ ಇರ್ಜಿಂಗ್ ಅಧಿನಿಯಮ ಅಧಿನಿಯಮಿತಗೊಂಡಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞ ಬೇರು ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಅದರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಬತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದದನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಇರ್ಜಿಂಗ್ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿತ್ತು. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಸಾಧನೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ನೇನೆಗಳು, ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಂಡಲಿ ಲಗತ್ತಿಸಿರುವಾಗ ಆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಭೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು? ಅದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ವಷ್ಟಿ ಹೀಗಾಗೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಭೆಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಾತಾವರಣ ಫಲಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಜೀವಂತ ಇಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೊರೆ ಮನಗಂಡಿದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತನ, ಮೇಲ್ನೇ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಾನ ಸಾಧನಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾವು ರಚಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಜನರಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವುದೆಂಬ ಶಾತರಿ ನಮಗಿರಬೇಕು. ಅವರು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಂಡದ ಮಂಡನೆಕಾರರಿಗೆ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡು ಸದನಗಳಿಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಅಥವಾ ಬೇರಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಬಾಧೆಯಂಟೆ? ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಒಳೆಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅಧಿನಿಯಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದೆಂದೆ? ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತವಾದ ಸಭೆ ಆಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದೆ? ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತವಾದ ಸಭೆ ಈ ಹಿಂದೆ

మాన్య సభాధృతులు : శ్రీ బి.ఎల్. మిట్టర్.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ರಾವ್ (ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ) : ನಾನೊಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲನೇ ನಿಯಮದ ಗನೇ ಖಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮನೆ ಎಂಬ ಪದ ಇಲ್ಲ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಕೆಳಮನೆಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅನಮಂಜಸ.

ಸರ್‌ ವಿ.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ (ಜ್ಯೇಶ್ವರ್ ರಾಜ್) : ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮಂಡನೆಯಾಗದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದೆ.

మాన్స్ శబ్దాచ్ఛక్తరు : హగిద్దరే, శ్రీయాలోపద ప్రత్యే ఎఱువుదిల్ల.

(ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಲಾಲ್ ಸಕೇನಾ ತಮ್ಮ ತಿದ್ಯುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶಂತಾನಮ್ಮೆ (ಮದ್ದಾಸು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯರೇ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ:

“ನಿನ್ನ ವಿಂಡೆಡಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು”

ఈ పదగళన్న ఏక బిడబేచేందు ఈగాగలో సర్ ఎనో. గోపాలస్వామి అయ్యంగారా అవరు ఏపరిసిద్దారే. ఎల్ల ఉత్సమ పదగళన్న బళసబేకేంబ ఒక్కొట్టద అధికార సమితియ అభిలాషేయ బగ్గె నన్న సంమాణ సహానుఖంతి ఇదే. రాష్ట్రాయ సభే ఎంబుదు నిజకళ్ల అత్యాకష్ట-క పద సముచ్ఛయి. ఆదరే నావు సంస్తు ఎంబ పదవన్న ఇట్టకోల్చబేశు. ఈ ఎరడూ పదసముచ్ఛయగళన్న బళసలు అవరు ఒందు జతుర సూత్రపొందన్న రూపిసిద్దారే. రాష్ట్రాయ సభే ఎందరే ఎరడూ సదనగళ సంకలన. సంస్తు ఎందరే ఎరడు సదనగళ జూతగే

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು. ಅದೆಷ್ಟೇ ಚತುರ ಸೂತ್ರವಾದರೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವೇಗದ ಅನನ್ಯಕೂಲಕರ ಸೂತ್ರ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಭಾಷೆಗೆ ತಮ್ಮವೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಂದ್ರದಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸತ್ತು ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೂ ಸಹ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ ದುಸ್ತರ. ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದ ಮಾಡುಕೋಬೇಕು. ಇದೊಂದು ನಿಷ್ಪತ್ಯೋಜಕ ಕಸರತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಇನ್ನಾವುದೂ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇಲ್ಲ ಈಗ ಖಂಡ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತ.

ಪ್ರೇ. ಶಿಬನ್‌ಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೀಂದ ಮತ ಕೋರಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಮನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೈ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಗತಿ ಚಕ್ರಕ್ಕೊಂದು ಗೊದಮದಂತೆ (ತೊಡರು) ಅಭಿಯುಂಬುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಿಡೆ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ ಅನುಭವ. ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಾಧಕವಾಗಿಲ್ಲ. ತ್ವರಿತ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಾಧಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಜಾಗೃತಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತ್ವರಿತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಲಾರೆವು. ಪ್ರಾಯಃ ಭಾರತ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯಬೇಕಿದ್ದರೆ, ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಮಾಗಿ ಬೇಕಿಯಬೇಕು. ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಖವತ್ತಿ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸದನಗಳು ಸಾಧಕವಾಗುವುವು ಎಂದು ನನಗನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ದಯವಾಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮುನರವಲೋಕಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳಿರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನಡಿರುಧ್ನೀನ್ ಅಷ್ಟ್ರೋ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಯಥಾ ರೀತಿ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಸದನವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಪರಮೋಽಷ್ಟ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿದ್ದೇವೆ. ಅತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿದೇಶಿ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಸನ್ವಿಷೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ವಿವೇಕಯತ್ತ ಕ್ರಮ. ಅಂತಹ ಸದನ, ಅದರ ಸ್ತುದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಗಣನೀಯವಿನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ಸದನಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ಸದನ ಆ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ ಆಲೋಚನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ವಿಷೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಮ್ಮ ಮುದುಳೊಳಗೆ ಗುಂಂಯ್ ಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಎರಡನೇ ಸದನವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಅನನ್ಯಕೂಲಕರವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುವುದು ತಪ್ಪ. ಮಾನ್ಯರೆ ನನ್ನ ನಿರ್ವೇದನೇ ಇಷ್ಟೇ ಎರಡನೇ ಸದನ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕವೂ ಹೌದು.

ಮತ್ತೆ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರವೇಶವನ್ನೂ ನಾವು ಪರಿಭಾವಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ಎರಡನೇ ಸದನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸದನವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಕೆಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ.

ಈ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಎಂದರೆ ಎರಡನೇ ಸದನವನ್ನು ಬಿಡುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪ್ರಾಯಃ ಬೇರಾರೂ ಮಾತನಾಡಲು ಬರೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ಈ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತ ಸಮಘಣನೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನಗನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸದನಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಂಡ ತ್ರಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆದಿರುವ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸದನದ ಅಗತ್ಯ ಅನುಭವ ವೇದ್ಯ. ಇಷ್ಟಪ್ಪಕ್ಕೂ ಅದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಪ್ರಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಎರಡನೇ ಸದನದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಭ್ಯತಾಪೊರಣ ಚರ್ಚೆಯ ಆಯೋಜನೆ. ಭಾವೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಶಾಸನಗಳ ಜಾರಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಳಂಬಗೊಳಿಸುವುದು; ಭಾವೋನಾದ ತಹಬಂದಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ವಾತಾವರಣ ತ್ರಿಳಿಗೊಂಡ ಅನಂತರ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಹಣಕಾಸು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಗೂ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೂ ನಡುವೆ ತಾಕಲಾಟ ಬಂದಾಗ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಖಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಡಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಸದನದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ನಾವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಧಿಸುವುದೇನಂದರೆ ದುಡುಕಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ತೆರುವ ಬಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಷ್ಟೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇರದ್ದರೂ, ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅರಿವು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆಸಕ್ತರಾದವರಿಗೆ ಬಂದು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಎರಡನೇ ಸದನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದು ಇದಿಷ್ಟ ಒಟ್ಟಾರೆ ನನಗನಿಸುವಂತೆ ಇಂತಹ ಸದನದತ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ತಕ್ಷದಿ ತೂಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ತಡೆಯೋಡ್ಡಲಾರದು.

ಸದನದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಫಾರಸೇನೂ ನನ್ನಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಂಡಹೊಂದು ಕಿರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮೋದಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮೋಹಮ್ಮದ್ ಶಾಹಿರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

“ರಿಜನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಎರಡು ಸದನಗಳು ‘ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಮತ್ತು’ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಎಂದರೆ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಬೇಕು.”

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅನಂತರ ನಾನು ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಮ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

“ರಿಜನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ‘ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ’ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಇಡೀ ವಿಂಡವನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ರಿಜನೇ ವಿಂಡವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ವಿಂಡ - ೧೪

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ನಾವು ರಿಜನೇ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್‌ ಎನ್‌ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೇ ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಹಾಗೂ ಸದನದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಕೇವಲ ೧೪ನೇ ಖಂಡವನ್ನು ಜಿಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅನಂತರದ ದಿನಕ್ಕಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯವಂತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಂಡವು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಏರಡು ಸದನಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಹಲವಾರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆ ಕುರಿತಂತೆ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಚರ್ಚೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮೃದ್ಧವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವೋಂದನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದೊ ಸಾಧ್ಯವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರೇ, ನಾನು ಕೋರುವುದಿಷ್ಟ ತಾವು ನನ್ನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಿರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಒಮ್ಮೆವುದಾದರೆ ನಾನು ಬರೆ ಖಂಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸದನಕ್ಕೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪವಿರಲಾರದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಖಂಡದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಡೆದಿಟ್ಟು ಖಂಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಜಿಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗುವುದು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಸರಿ

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್‌ ಎನ್‌ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೇ ನಾನು ೧೪ನೇ ಖಂಡವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

೧೪ (೧) (ಎ) ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಕೆಳಕಂಡವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

(೧) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ ಸದಸ್ಯರು.

(೨) ಇಡೀ ದಶಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಈ ದಶಲಕ್ಷದವರೆಗೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಘಟಕಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಇ ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಒಟ್ಟು ಗರಿಷ್ಟ ಇಂತ್ರ ಪರಿಮಿತ.

ವಿವರಣೆ : ಒಂದು ಘಟಕ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಅದು ತನ್ನದೆ ಹಕ್ಕು ಚಲಾಯಿಸಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಂಡಳಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಘಟಕ ಎಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮೂಹ.

(ಬಿ) ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಕೆಳಸದನದಲ್ಲಿ ಆ ಘಟಕದ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

(ಬಿಎಂ) ಲೋಕಸಭೆಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇ ದಶಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿರಂತೆ ಮತ್ತು ೨.೫೦.೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮೀರದಂತಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಬಿಎಂಎಂ) ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಇರುವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

(ಟಿ) ಅನುಸಂಧಾನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಪರಂತು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ವಯಸ್ಸರ ಮತಾಧಿಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

(ಬಿ) ದಶವಾರ್ಷಿಕ ಜನಗಣತಿ ಮೂರಣಗೊಂಡ ಅನಂತರ ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಸತ್ತು ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ಆಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಏರಡು ಸದನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿವನ್ನು ಮನಃ ಸರಿಪಡಿಸುವರು.

- (೧) ರಾಜ್ಯಸಭೆ ಸ್ಥಾಯಿ ಮಂಡಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಸರ್ವೆಸಲೊಗುದು. ಆದರೆ ಅನುಸಂಚಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಎರಡನೇ ವರುಷ ಸದಸ್ಯರ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ನಿವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- (೨) ಲೋಕಸಭೆಯು ನೇಮಕಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನ ವಿಸರ್ವೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊರತು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕಿಂತ ಏರಿ ಇರಲಾರದು. ಈ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸದನದ ವಿಸರ್ವೆನೇ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು.
- ಪರಂತು ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಒಂದು ವರುಷಕ್ಕಿಂತ ಏರದಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಗಿದ ಅನಂತರ ಈ ತಿಂಗಳಿಗಂತೆ ಏರದಂತೆ ವಿಸ್ತೃತಿಸಲ್ಪಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು :** ಈ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈಗ ಐಜನೇ ವಿಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ವಿಂಡ - ೧೫

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ :

“ಸಂಸತ್ತಿನ ಸಮಾಪ್ತಿ, ವಿಸರ್ವೆನೇ, ಉಭಯ ಸದನಗಳ ನಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಮತದಾನ ವಿಧಾನ, ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸುವುದು, ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಯಥೋಚಿತ ಉಪಬಂಧಗಳಿರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳು ಕೇಳಿಸದನದಿಂದ ಉಗಮವಾಗಬೇಕು. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಹುರಿತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಮೇಲೆನ್ನೀರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದೆ, ಬೇಡವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಅಧಿವಾ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಅನಂತರ ಅದು ಕಾನೂನು ರೂಪ ಪಡೆಯತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಧೇಯಕ ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕವೆ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ವಿವರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಂಟಾದಾಗ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ನಿರ್ಧಾರ ಅಂತಿಮ. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಭಯ ಸದನಗಳಿಗೆ ಶಾಸನಗಳ ಸಮಾನಾಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿ ವರ್ವಣ್ಣಗ್ರಹಣ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಜಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಮನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬಹುದು.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ಎಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಉಪಬಂಧವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಯಥಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ವಿಂಡವು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಕಾರರಿಗೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಡುತ್ತದೆ.

(ಇನೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ೩೦೦ ಮತ್ತು ೩೧ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇನೇ ಮೂರಕ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ೧೨ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಇನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಬೇಕು:

‘ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕವಲ್ಲದ ಇತರ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಆರು ವಾರಗಳ ಅನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು.’”

ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಎರಡು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದು. ಈಗ ಶಿಂಡ ಇರುವ ರೀತ್ಯಾ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಅರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕು. ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ ಅರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ತತೆಗೆ ಸಿಲುಕೆಸುತ್ತವೆ. ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಅರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕೋ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡ ಅರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೋ ಎಂಬ ಸಂದಿಗ್ತತೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅರು ತಿಂಗಳು ಸುದೀರ್ಘಕಾಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅನೇಕ ಗಳಿಯರ ಅಭಿಮತ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅರುವಾರಗಳ ಒಳಗೆ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಹೊಸ ಖಂಡದ ರೀತ್ಯಾ ಎಲ್ಲ ವಿಧೇಯಕಗಳು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯಿಂದ ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳಿಗೆ ಅನನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ತುರ್ತಿನ ವಿಷಯಗಳು. ಸದನದ ಅಂಗೀಕಾರವೇ ಅಂತಿಮ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮೇಲ್ಮೈ ಕೂಡ ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವೇ ಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಬೇರಾವುದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲವಿಂದ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಈಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಕ್ತ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಅನಂತಶಯನಪ್ಪ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ (ಮದರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವಂತೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರೆಕಾದ ಕೆಲವು ಉಪಭಂಧಗಳು ನುಸ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಿತ್ತು. ಹಣಕಾಸು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಮೊಬಲಗಿನ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಅನುಮೋದಿಸದೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತೆಕಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಅದು ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದಿಂದ ಅದು ವಾಪಸು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಜರುಗುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಶಾಸನದ ಹೊರತಾಗಿ ಈಗಿರುವಂತೆ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅನುವಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಉಪಭಂಧವಿಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹುದೊಂದು ಉಪಭಂಧವನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೌದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಬಾರದೇನೋ ನಿಜ. ಯಾವುದೇ ಶಾಂತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ಏರದಂತೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಅನಂತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತುಂಬವ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಳಮನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಕೆಳಮನೆ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಪಯಾರ್ಥಯವಾಗಿ ತಾವೇ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಸದನದಲ್ಲಿ ದುಡುಕಿ

ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಸದನ ತಿಳಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಸದನಗಳು ವಿವೇಚಿಸಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಅನಂತರವೂ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉಪಬಂಧದಂತೆ ಗ್ರಾಫರ್‌ ಜನರಲ್ ಅವರು ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಏಷಾಸಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಮೂಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಠಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಂಥಿನೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲವಿವಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದುತ್ತೇನೆ. ಇತರ ಖಂಡಗಳಿಗೆ ತಗೆದುಕೊಂಡ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಖಂಡದ ಕರಡು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಇತರ ಬಾಬುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಬಂಧವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಅಧಿನಿಯಮದಂತೆ ಮೊದಲು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಪರಿಷ್ಠಿಸಲು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಥವಾ ಕಡಿತೋಳಿಸಲು ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪರಿತ್ಯಾಗಿ ಆದರೆ ವಿಧಾನಸಭೆ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಮತ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಚೇತನಗೋಳಿಸಲಾಗದು. ಇದು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸುವ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯ. ಅದು ಕೇವಲ ರೂಪ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ವಿಷಾದನೀಯವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬಾಬುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಇತರ ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಥ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಅದನ್ನೂ ಪರಿಯಾಯಲೋಜಿಸಬೇಕು.

ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಡುವುದು ಅಥವಾ ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಬಂಧವಿಲ್ಲ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಥಾನಿಯವರಿಗೆ ಕರೆಕೊಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನಂತರ ಅವರು ಇತರ ಸಚಿವರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ವಜಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಚಿವರು ಸದನದ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಗಮಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂಂದು ಉಪಬಂಧದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಇಂಥಿನೇ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದರಡು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಱಂಜಿ ಇತ್ತಾದಿ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಏಕರೀತಿಯಾದ ಉಪಬಂಧಗಳಿವೆ. ಒಕ್ಕೊಟ್ಟದೊಡನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳ್ಳುವ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿವೆ. ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಡೂ ಘಟಕಗಳು, ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರದವನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಸಮೂತ್ಪದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನಸಭೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಈ ಮೂರು ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೋಳಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಘಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಘಟಕಗಳು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು

ಪೂರ್ವೇಸಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವೊಂದಿರಬೇಕು. ಅದೇ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಫಟಕಗಳಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನಸಭೆ. ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕೆಲ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ರಚಿಸುವವರು ಇದನ್ನು ನೆನೆವಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಡಿವ್‌ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನಿಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೋಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಅದರಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು, ಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಈಗಷ್ಟೆ ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಮ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮಿತ್ಯ ಸಂಸತ್ತು ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದೆನಿಸುತ್ತೇ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್‌ ಎನ್‌ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ ನಾನು ಕೆ. ಸಂತಾನಮ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಭಾಷಣಕಾರರು ಮಾಡಿದ ಓಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾದರೆ ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಮ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಮಿತ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಳೆದ ಭಾಷಣಕಾರರು ಎತ್ತಿದ ಆಕ್ಷೇಪಣ ಸಲ್ಲದು.

ಶ್ರೀ ಅನಂತಶಯನಮ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದು ಎರಡು ಫಟಕಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನವೊಂದರ ರಚನೆಗೆ ಕೋರಿದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಮಹಾಸಭೆಯ ಇತರ ಫಟಕಗಳು ಬಿಂಬಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಮಗಾಗಿ ಆ ಶಾಸನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೊಂದಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಅದೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂತ. ನಾನು ಅವರಿಗೊಂದು ಅಶ್ವಸ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪಠ್ಯದ ಕರಡು ರಚನೆಯಾಗುವಾಗ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಕ್ಕೂಟದ ನಿಯಮಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದು.

ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದೇನೆನೆಂದರೆ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ಮಾಮೂಲಿ ಬಾಬುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಠ್ಯದ ಕರಡು ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡುವ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮತ್ತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ :

“ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಬೇಕು:

‘ಹಣಕಾಸು ವಿಧೇಯಕವಲ್ಲದ ಇತರ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಅನಂತರ ಆರುವಾರಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರಿದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಗದು’.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಖಿಂಡವನ್ನು ಮತ್ತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಇಂದಿನೇ ಖಿಂಡವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಶಿಂಡ - ೧೬

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮುಂದಿನ ಶಿಂಡ ೧೬ ಅದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಅನಂತಶಯನಪ್ಪ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಆ ಶಿಂಡವನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದಂತೆ ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರನ್ನು ಕೋರಬಹುದೆ? ಅದನ್ನು ಮುಂದೊಡಬಹುದು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಅದಕ್ಕೆ ನನಗೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಲುಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಶಿಂಡವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಬಾರದೆಂಬುದು ಸದನದ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ೧೬ನೇ ಶಿಂಡವನ್ನು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವುದು ಬೇಜವೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಾನಿದನ್ನು ಸದನದ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯ :

“೧೬ನೇ ಶಿಂಡದ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮುಂದೊಡಬೇಕು.”

ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶಿಂಡ - ೧೭

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸರ್ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಸಂಸತ್ತಿನ ವಿರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳನ್ನು (ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ) ಉದ್ಘೋಷಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ೧೬ನೇ ಶಿಂಡ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

“(೧) ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಿದಿದ್ದಾಗ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವ ಸ್ನೇಹೇಶಗಳಿವೆ ಎಂದಾಗ ಅಂತಹ ಅಗತ್ಯ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಅವರು ಉದ್ಘೋಷಿಸಬಹುದು.

(೨) ಈ ಶಿಂಡದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಧಿನಿಯಮಕ್ಕಿರುವ ಬಿಲ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮವಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾದೇಶಪೂ-

(೩) ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಿದೆಬೇಕು, ಮತ್ತು ಈ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯಿದು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಅನಂತರ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮರು ಸಮಾವೇಶದ ತರುವಾಯ ಆರು ವಾರಗಳು ಕಳೆಯಿತ್ತದ್ದಂತೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು.

ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಹಿಂಪಡಿಯಬಹುದು.

(ಬಿ) ಅಧ್ಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಪೇಳಿ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧದ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿನಿಯಮಿತಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಅನೂಜೀತವಾಗುತ್ತದೆ.”

ಈ ಶಿಂಡವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಿತ ವಿವರಗಳೊಡನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದವರೆಗೆ ಕಾಯಲಿಕ್ಕಾಗದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಾಸನಸಭೆಯಿ

ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿದದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕೂಡಲೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಸತ್ತು ಮರು ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆದ ಆರುವಾರಗಳ ಅನಂತರ ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣ ಸ್ಥಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಂತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿದಾಗ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆಯಲು ಕೂಡ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕಾಯದೆ ತೋಕ್ಕಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವಿವರಗಳುಳ್ಳ ಅಧಿಕಾರ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯರೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರೌ. ಶಿಬ್ನಾಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವ ಎ೦ನ್ನು ನನಗೊಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬೇಕಿದೆ. ನಾನು ಐರ್ಲೆಂಡ್ ಮಾದರಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದು ಖಂಡಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಂದು ಭರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಶುಹತ್ಯೆ ನಿರ್ವೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನು. ನಮಗೆ ಸರಬರಾಜಾದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಣೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಶಿಬ್ನಾಲಾಲ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸು ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ; ಎಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವು ಮತ್ತೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪಪಡೆದು ಬರಲಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೌ. ಶಿಬ್ನಾಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ : ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಮಾನ್ಯರೆ ಇಡೀ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ನನಗನಿಸುತ್ತೆ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಒಗ್ಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಉದ್ದೇಶಕಾರಿಕಾರವನ್ನು ಮನದಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮ್ಮಾ (ಮದ್ರಾಸು : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಪ್ರೌ. ಶಿಬ್ನಾಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ : ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಇದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲ. ಮೂಲಪ್ರಸ್ತಾವದ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ರೂಪ. ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ನಾನಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಇದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ನಲವಾಡೆ ತಮ್ಮ ಖಾಲಿ ಮತ್ತು ಖಾಲಿನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ.)

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತುತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂ.ಖಾಲಿನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಪಾಟಸ್ಥರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:

“ಗಳನೇ ಖಂಡದ ಗಳನೇ ಉಪವಿಂಡದ ಕೆನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಬೇಕು:

‘ಪರಂತು ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆಯ ನಂತರ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು’.”

ರಳನೇ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಕೆಲ ತುತ್ತ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೇ ಉಪವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಪ್ರಕರಣದಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಅಧ್ಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಧಿನಿಯಮದಷ್ಟೆ ಬಲ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವಿರುತ್ತದೆ. ಏ(ಎ) ಉಪವಿಂಡದಂತೆ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಸತ್ತಿನ

ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸದನದ ಮರು ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಆಯ ವಾರಗಳ ಅನಂತರ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರದು. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವಕರು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕ್ರಮ ಆದಪ್ಪ ಬೇಗನೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೆಯಾದ ಆಯ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಂಸ್ಥಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಸಹಕರ. ಕನಿಷ್ಠ ಪದ್ಧತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಂಕೆ ನಿವಾರಣೆಗಾದರೂ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೆಯ ಅನಂತರ ಆಯ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉಪಬಂಧವಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅನಂತರ ಆಯ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆದಿನ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಉಪಬಂಧದ ಸೇರ್ವೆಡೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸೂಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಕರೆದಿನ ರಚನೆಯಾದಾಗ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಉಪಬಂಧದ ಸೇರ್ವೆಡೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ನೆರವೇರುವ ಭರವಸೆ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಶ್ರೀ ಕಾಮತ್

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ಇಲ್ಲಿನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟಿಗೆ ನಾನು ನೀಡಿದ ಹೇಳಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೀಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಜದುಬಾಬ್ ಸಹಾಯ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿಸ್ವನಾಥ್ ದಾಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂ.ಖೀರ್ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ಶ್ರೀ ಪಾಟಸ್ಕರ್ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ (ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂ. ಇಲ್ಲಿ)

(ಶ್ರೀ ಸಿಧ್ವಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿನೇ ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ.)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಇತರ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಖಂಡವು ಈಗ ಚಚೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮೌ. ಶಿಬನೋಲಾಲ್ ಸಕ್ಕರೆ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಖಂಡವು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಿಡುಗಾಲ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸುಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಈಗ ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತೆ ನೀಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯರೆ, ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲಿ ಇಂದ್ರಿಂಡಿನ ಪ್ರಧಾನಿಗಾಗಲಿ ಈ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲಿ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಅರ್ಮೇಫ್ರವಾದ ಗತ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತೆ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಖಂಡದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಕೆಲಪ್ಪೊಮ್ಮೆ ಸಣ್ಣ ವಿವರಿಸಿದಿಗೆಲ್ಲ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಒಂದು ವರುಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳು ಜಾರಿಗೊಂಡಿವು. ಆದುದರಿಂದ ನನಗಿನಿಸುವಂತೆ ಈ ತೆರನಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವವೇ ನಿರಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗತದಿನಗಳ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ವತ್ವಾದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಾವೀಗ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಬೇಡನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದು ಸಲ್ಲದು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಖಾಯಿಸಲು ಸದಾಸಿದ್ಧ ಬ್ರಿಟನ್ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಾಗಲೂ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಹಾಸಮರದ ಕರಾಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

ಮಿ. ಜರ್ಜ್‌ಗಳು ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದು ಜನರ ಸ್ವೇತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಶ್ವಲಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನಿಮಾರ್ವತ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅನನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದರು. ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಜನತೆ ಯಾವತ್ತೂ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾನ್ ನೇತಾರರು ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೂಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದ್ದು. ಈ ಖಂಡ ಕ್ರಮ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯವನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ. ವಯಸ್ಸು ಮತದಾನದಿಂದ ಚುನಾಯಿತನಾಗದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥರಾಪಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ತರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ನೂತನ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಆ ಬಗೆಯ ಯಾವ ಉಪಬಂಧವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಾರದೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಅನಂತಶಯನಮ್ಮೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣಕಾರರು, ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಖಂಡವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಖಂಡವೇ ಇದೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಉಪಬಂಧಗಳಿವೆ. ಅವು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಅವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಡುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಎರಡು ಅಧಿವೇಶನಗಳ ನಡುವಳಿ ವಿರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆ ಅವರು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಚಿವರು ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಕ ವಿವೇಚನಾನುಸಾರ ಉದ್ಘೋಷಿಸಬಹುದು. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಚಿವರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಚಿವರೂಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭವೆಂದರೆ ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ತುರುಪರಿಸ್ತಿ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಪಾಲನೆಯ ವಿಶೇಷ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುವುದು ಅವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ನವೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಗಳಿಯರು ಆ ಹಿಂದಣ ಉಪಬಂಧವೇ ಇದು ಎಂದು ಅನಂತರದ ಉಪಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಪ್ಪುಗ್ರಹಿಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಉಪಬಂಧ ಹೀಗಿದೆ: ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಅಧಿನಿಯಮದ ರಚನೆಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಧಿನಿಯಮದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವನೆಯಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಈ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನಾನುಸಾರ ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವಂತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನಾನುಸಾರ ಉದ್ಘೋಷಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಲ್ಲ. ಅದರಫ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸಚಿವರು ಹೊರುತ್ತಾರೆ ಎಂದರ್ಥ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅವರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಕೇವಲ ಒಂದು ರಬ್ಬರ್ ಸ್ವಾಂಪಿನಂತೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅವರು ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತಾರಷ್ಟೇ ಮಂತ್ರಿಯಾದವರು ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ವಯಸ್ಸು ಮತದಾನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಸಚಿವರನ್ನು ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಬಹುದು. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಅಸಮರ್ಥನೀಯವೇಕಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ನಿರಂತರ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಸ್ವಾಜ್ಯಕ್ಕೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳನ್ನು ಉದ್ಘೋಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಗುರಿ

ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಲಾರ್ಡ್ ರೀಡಿಂಗ್ ಅವರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾದೇಶವನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಆಗ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಭರಣಗಳು ಬಂದಾವು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಬಗೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜೊಡುಪಡಿಸಿದ ನಾವು ವಿಮುಖರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರೆಯುವುದಾದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಚಿವರು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಚಿವರು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಅಧಿವೇಶನ ಅಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗಲೆ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಅನಂತರ ಉದ್ದವಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈ ತಿಂಗಳ ಅನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಅಧಿವೇಶನ ಸಹಜವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಅಧಿವೇಶನದ ಅರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಲೇಬೇಕೆಂಬ ಶಾಸನಬಂಧ ಉಪಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ನೀತಿ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದ ಸಣ್ಣಪ್ರಮಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ಉದ್ದೇಷ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಹುದಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಾದೇಶಗಳಾಗಿ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಿರುಳಿಲ್ಲ; ಅಂತಹೇ ಇಡೀ ಎಂದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಶಿಬನೊಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೇನ ಅವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : ಸನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಕಿಂಟಕ್ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಹೋರುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳನ್ನೂ, ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಂಸತ್ತನ್ನೂ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವ. ಆದರೆ ಇನೇ ವಿಂಡದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ನೀಡುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದನೆ, ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಎಂದರೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ಅಧ್ಯೈಸಲಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿರುತ್ತಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ‘ಒಳಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ’ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಣಿದ್ದು ದುರ್ದೈವ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಉಭಯ ಸದನಗಳನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಸಂಸತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಎಂಬ ಕರೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಕೂಡಿ ಎಂಬ ಪದಗಳ ನಡುವೆ ಸಂದಿಗ್ಧತೆ ಏರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ನಚಿರಾದ್ವೀನ್ ಅಹ್ವಾ : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸೇರ್ವಿಸೆಂಬ ವಿರುದ್ಧ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಓಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಈ ಸದನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು. ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವ. ಆದರೆ ಅವರ ಇತರ ಭಾವನೆಗೆ ನನ್ನ ಸಹಮತವಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂಥದೊಂದು ಕಾನೂನು ಇರಬಾರದೆಂದು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಭಾವಿಸಿದಂತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಗಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತ. ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಾದೇಶದ ದುರುಪಯೋಗದ ದುಃಸ್ವಾಪ್ನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಲ್ಲಿಗಿಡ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅನುಭವ ಕಳೆದ ಯಿಂದಿರುತ್ತಿರುವ ಸಂಭರಣದಲ್ಲಿ ನಮಗಾಗಿದೆ. ಆ ದುಃಸ್ವಾಪ್ನ ಕಣ್ಣರೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವವರು ನಮ್ಮ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಯ್ದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಅವರು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತ ಸಚಿವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ

ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತರ್ಕಬದ್ಧ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇ ಏಳುವುದು ಅದರ ಸೂಕ್ತ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ದುರುಪಯೋಗಕೆಯಲ್ಲಿ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಶಾಸನಸಭೆಗಳ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಾಗ ಏನಾಗುವುದು? ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ರವಿಂವಾರು ತುತ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಯುದ್ಧ, ದಂಗೆ, ಪ್ರಾಹ, ಬರ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏಳಬಹುದು. ಆಗ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿದಿರಬಹುದು. ಸಮುದಾಯದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನಿಕರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಅದರ ದುರುಪಯೋಗಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೂ ನನಗೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸದ್ಭಾಷಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ನನ್ನ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಿತ್ರ, ಶ್ರೀ ಅನಂತಶಯನಮ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಖಚಿತವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಂಡಿಸಿದ ವರಡೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಇತ್ಯಾರ್ಥಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಯಾರಿ. ಈ ವರಡೂ ಅಂಶಗಳೇ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಆದಿರುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವಂತಹುದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಮತರು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸತ್ತು ಎಂಬ ಪದಗಳ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಪರಿಶೀಲನಾಹಕ ವಿವರ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಶಾಸನಸಭೆಯ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಉದ್ದೇಶಿಸುವ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾದೇಶವು ಶಾಶ್ವತ ಶಾಸನವೊಂದರ ರಚನೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವಂತಹುದಾದರೆ ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇಡೀ ಸದನದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಶಾಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಾದೇಶವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂತಹುದಾದರೆ ಅಥವಾ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಃ ಸಂಸತ್ತು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಕರಡು ಪರ್ಯಾ ಒಂದು ಖಚಿತ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಈ ಕಂಡಿಕೆಯ ಲಿಂಗದ ಲಿಂಗದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾನೀಗ ರಿಂದೇ ಲಿಂಡವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ರಿಂದೇ ಲಿಂಡ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು.

ಲಿಂಡ – ೧೮

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಈಗ ನಾವು ಮುಂದಿನ ಲಿಂಡವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ, ನಾವು ಅಧ್ಯಾದೇಶ ಮೋಗೋಣ-ಒಕ್ಕೂಟ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ವಹಣೆ; ನಾನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಲಿಂಡ ಸಂವಿಧಾನದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಅಧಿಕಾರ ಮೂರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿವೆ. ಈ ಒಂದು ಲಿಂಡವನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದ ಅನಂತರ ಈ ಸಂಬಂಧ ಮುಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಾಳಿಯವರೆಗೆ ತಡೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ತಾವು ಸಮೃತಿಸುತ್ತಿರೇಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ತಾವು ಜಿಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಖಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಜಿಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಇಂದೇ ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಖಂಡವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ ನಾಳೆ ಚರ್ಚೆಸಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಇಂದು ತಾವು ಖಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಂದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಬಹುದು.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಕ್ಷ್ಮಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಒಂದು ಸರ್ವಸಮೃತ ತಿದ್ದುಪಡಿ, ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಧ್ರ್ಯಗೋಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮೊದಲು ತಾವು ಖಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸರ್‌ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಕ್ಷ್ಮಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ : ನಾನು ೧೮ನೇ ಖಂಡವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ :

“೧೮. ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ಮತ್ತಿರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರರೆಂದರೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅಗತ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಒಕ್ಕೂಟ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ ನೇಮಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇರಬೇಕು.”

ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನನಗೆ ಎರಡೋ ಮೂರೋ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತವಾಗಿ ಇಂದು ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ನಾಳೆ ಒಂದಿಷ್ಟ ವೇಳೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಜಸಪತ್ರರಾಯ್ ಕಮ್ಮರ್, ಬಿ. ಪಾಕರ್ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದುರ್, ಕೆ.ಟಿ.ಎಂ. ಅಹಮದ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಸಾಹಿಬ್ ಬಹಾದುರ್, ರಾಯ್ ಬಹಾದುರ್ ಶ್ಯಾಮನಂದನ್ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಎಚ್.ವಿ. ಪಾಟಸ್ತರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂ.ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಇಂಡಿನೇ ವರೆಗಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ.)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸೆಂತಾನಮ್ : ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ:

“೧೮ನೇ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸಬೇಕು:

‘೧೮. ಕೆಳಕಂಡ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಒಕ್ಕೂಟದ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ತಾತ್ಪೂರ್ವಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸಿನಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯವಿರಬೇಕು.
ಎ) ಒಕ್ಕೂಟ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ೧೦ನೇ ಕಂಡಿಕೆಯ ಅನುಸಾರ ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಒಕ್ಕೂಟ ಸಂಸ್ತಿನ ಜನತಾ ಸದನದಿಂದ ಆರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪದು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಜಂಟಿ ಸಾಧ್ಯ ಸಮಿತಿಯಾದನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರನ್ನೂ ಇತರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಿ) ಒಕ್ಕೂಟ ಸರ್ವೋಽಜ್ಞ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ವೇತನ ಮತ್ತು ಶಿಂಚಣೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕೂಟ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರೇ ಒಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಾರದು.’’

ಮಾನ್ಯರೆ, ಬಿ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾನೋಂದು ಪರಿಪೂರ್ವತೆ ರೂಪದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಜಿಸುವಂತೆ ಇಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾಳೆ ಮಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ (ಮದ್ರಾಸ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) : ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕೆಳಕಂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ನಾನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ:

“ಇಲನೇ ಖಂಡದ ಅನಂತರ ಕೆಳಕಂಡ ಹೋಸ ಖಂಡವನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸಬೇಕು:

‘ಗಲ-ಎ ಹೋಸದಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಅನಂತರ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂತನ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು’.”
ಮಾನ್ಯರೆ, ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ಅದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಖಂಡ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.
ಆಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಂ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

ಸರ್ ಅಲ್ಲಾದಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್ : ಮಾನ್ಯರೆ ನಾನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಈ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ನಾನೀಗ ಅದನ್ನು ಓದಲೆ?

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವು ಈಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.
ಸದನವನ್ನು ಅನಂತರ ಇಂಳಿರ ಜುಲೈ ೨೫ರಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಂ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂದೂಡಲಾಯಿತು.

[ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಭಾಷಣದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ]